

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à
Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 604. Gregorii Pap. Annus 14. Phocæ Imp. Annus 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

senfert, ne procedat, ne ex hoc se & deficiendum prebeat, & informum animi scandalum faciat, hæc de his Gregorius, qui nouis anguitis sex inguentibus Longobardorum motibus cruciatur.

XIX.

Hoc enim anno Longobardorum Dux Arnulphus oppugnatur Vrbem, parat exercitum mense Junio, & cum proxime instaret dies natalis Apostolorum, molitur Vribis excidium. De his Gregorius sollicitus, scribit litteras ad Veloce Magistrum militum Imperatoris in alia Italica parte degentem in verbis:

Et pridem exprimus gloria vestra, quia milites illuc erant parati venire: sed quoniam inimicos congregaverat & huc discurrere, ipsos vestros significauerat, hec est hic causa retritus. Nunc vero vult eum visum, ut aliquanti illic milites transiuntur, quos gloriam tuam admovere & portare, ut paratis sit ad laborem, studeat: & occasionem inveniat, cum glorijs filii nostri Mauritius & Vitalianus loqueretur, & quecumque robis. Deus adiutor, pro virtute Republica flaturerit, facit. Et si haec, vel ad Reuentem partes nec dicendum Arnulphum cognovissemus excurseremus a dorso eius, fecerit viro debet fortis, laborare: quatenus opinio vestra ex labore vestri qualitate amplius Republica Deo auxiliante proficiat. Scriptis vero & ad ipsos Mauritium & Vitalianum, ubi Arnulphus Romanum exercitum, verbi istis:

Gloria vestra sui cipientes episcopatu, Deus gratias egimus, quia de salute vestra cognovimus: & de salutine vestra multum gaudium sumus, & mox ea que ipsi filii parata fuerunt. Sed Aldio vir memorandus post adventum bonorum vestrorum nobis scripta, quia de proximo tam Arnulphus ejerit, & remissus, se milite, qui ad vos dirigitur, in manus eius incidentur. Et tamen hic (quamcum Deus adiuvaret) contra eum filium noster glorijs Magister militum se paravit. Sed & gloria vestra, sicut per reverentia nps vestra, quomodo conseruatis, cum auxilio Dei a dorso eius, quod potest, perficie. Speramus enim in omnipotente Dei virtute, & in ipsius beati Petri Apostolorum principio, in cuius natu sanguinem effundere defederat, quia ipsius sibi contrarium sine morte inuenient. Hucusque Gregorius, que sunt milites tractans, cum virgine occiso. Quas quidem litteras hoc argumento scriptas, licet in codice lab septima fin Indictione colloquere, sub sexta hac respondendas esse, ea potissimum ratio cogit affectere, quod cum hac acta esse dicantur mense Iunio, quo natalis Apostolatum agitur, non possunt sub Indictione septima confita & dicis quidem S. Gregorius mortuus repetitur sub eadem Indictione mense Martio, ut loco dictari sumus. Sant & alii litteræ ciuidem Gregorii ad eosdem eodem argumento date, cum suadet eis, vircunctionem parvile illo Romani versu, solici sunt ipsi, vt loca eius deprendentur, quo ita ipse renoveretur à corpori.

XIX.
*Gregorius, pro custodia Neapolitanæ ciuitatis misit Constantium Tribunum, litteraque ad milites dedit, vt illi pararent. Ita quidem ipse, Pontifex cum esset, militaria cogit prætractare, iniungilare super ipsas etiam Imperatoris ciuitates, ne caperentur ab inguentibus Longobardis. Sed audiamus ipsius Gregorii litteras, que sic habent d: *Summa militia lata inter alia bona merita bacis, obedientiam sancta Republica utilitatem exhibere, quodque futiliter imperium facit, obtemperare sicut, nunc denotionem vestram ferentes didicimus, que ipsi filii nostri, quibus magnificum virum Constantium Tribunum custodi ciuitatis deputavimus praefecti, parnit, & congruum militaris deuotiois obedientiam demonstrant. Unde scriptis vos praefectibus curassim admonendis, vt predicto magnifico viro Tribuno (scit & fecisti) omnes debeat pro serenissimorum dominorum utilitate vel conservanda ciuitatem obedienciam exhibere: quatenus quicquid à vobis hæc bene gestum agnoscitur, per praesens tempus vigilantiam ac sollicitudinem augmentetur, huicque ad militis Gregorius, non ad Episcopos, ne vetus habet editio: ad milites enim ipsum scribere, ipsius episcopatu argumentum facit ostendit. Vides, lector, quanta polleret etiam in politicis administratis auctoritate Romanus Pontifex, dum ciuitati non sue, sed subditæ Imperatori, quem vult deligit custodem, prefectique Praefectum, cui pareant milites: hæcque sub Phoca tytanno. O tempora hac ex parte felicis. Vt nam modo essent ipsi integra spiritualia iusta, quæ mai-**

ri indies ignominia tantæ sedis auctorise contentiofa calcantur. Sed suo iporum damno (ceto fito) Deum, qui talia agunt, experientur (quod nolim) videtur.

Quod vero ad eiusmodi magno strepitu excitatos tumultus Longobardorum pertinet: nubeclam itam minantem Vrbis & totius Italie cladem, vento diffusum esse appetit, a sequenti anno, confecta iterum pace cum Longobardis, redditum perfectam ferentem. At de rebus anni praesens fatis, cum tamen plura alia nolentes eisdem ciuidem Pontificis gesta negotia diuersi generis, ut que intuenda in litteris eius perpicuis concitis lectorem reuicimus.

IESV CHRISTI
ANNVS 604.GREGORII PAP. PHOCÆ IMP.
Annus 14. Annus.

Sæquitur ordine temporum Christi annus sexcentus quartus, ac S. Gregorii decimus quartus inchoatus iam anno superiori à tempore exordientis Indictionis prima, idemque ultimus eiusdem Pontificatus, quoque quanto Idus Martias, Deo vocante, feliciter ex hoc vivit magnior: de cuius felicitate Deum transiit ante quipam agamus, reliqua, quæ his membris ab inchoata festina Indictione congerunt, huc primum nisi fuit emanata. Hoc igitur anno pax cum Agilalpho Rego Longobardorum iterum renouata est, que iam ante clavores statuo cessarunt. Sancta itaque pace, cum idem Reganus fuisse prole mascula, eam pia mater Theodosia in fide Catholica voluit baptizari. De quibus omnibus ipsa Rega certioriter redditum sanctum Gregorium, datis ad eum litteris, missisque Romanis legatis, illa cum accepisset Ianuissimum Pontifex, ad Theodosiam Reginam, eidem gratulatus, litteras reddidit, inquit facta munificula nato filio, litteræ autem ficebas.

Scripta, que ad nos dudum à Lancenissu partibus transmissa, gaudy vestra nos fecere participes: propera quod amputentis Dei gratia & filium vobis donatum, & quod vobis excellentes vestre, eil Laudabile, Catholica eum filius nominasse fecit. Nec enim de Christianitate vestra aliud credidimus, nisi id fiducia vestis: vt quædama tamen membra ficeretur, Catholicæ redditum auxilio manutexit: vt & Redemptor noster familiarem te suam famulam cognosceret, & Longobardorum genti nouos Regem in timore suo feliciter enarraret. Vide etiam omnipotenter Deus, vt & vos in mandatorum vestrum via celeritas, & euidenti excellentissimum filium nostrum Adalbertum in sua faciat amore proficeret: quatenus sic hic eis hominem magnus est, si quoque ex boni aëtibus ante Diem nuptiarum sibi

illud autem, quod excellenter vestra scripta, vt diligenter filio nostro Secundino Abbat, ad ea, que scripta, subalter responderet deleremus: quis vel petitionem illam, vel refidetur, ducere posse videatur? Sed tanto nos podagras non inferre, tamen tenet, vt non solum non dicatur, sed ad longiorum postulatum affigere: sicut & praefectum portiores legati vestri cognoscunt, qui nos & rem atque informe inveniuntur, & difident in fama vita periclio atque discrimine relapsive, ita quidem: non eodem ipse Gregorius (vt paulo post dictum sumus) extinxitus est mortuus. Sed que sunt reliqua eius episcopale prosequamur. Sed si, inquit, omnipotenter Deus disponit, recompensatur, ad omnia quæ mihi scripta, subalter respondit. Eam tamen Synodus, quæ per memoriam Ecclesiastis tempore fidelis est, per latores praefectum translatissim, vt predictum filium dilectissimum ipsam legens, agnoscat quæ falsa sunt omnia, quæ tecum fidei apollo, vt Catholicam Ecclesiam audierat. Aylemannus cum subiectum sententiam hereticis recuperet, vel à rome sente recessus predecessori natus in aliquo denari: sed quæcumque a facie

scimus Sylva non definita, nequissima; & quae cumq[ue] reprobata
non conuenienter. hec ad plenam satisfactionem ab eo
den Gregorio scripsa sunt.

Quod autem ad communem eidem filio Registratorem na-
to posse, hoc in fidem brevis ita habemus expressa:
In ecclesiastica extrema summo Admonitula Regis transmittere
fuerunt ut avoca. In quidem nominas, quas veteres no-
mena confuerant bullis ad collum appendi solitas;
que in eis filia eius continet, aperte dicens: id est, Cruci-
ans ex ligno facta Crucis Dni, & locutionem sculpi Evangelij
in terra Provinciam.

Quero Regine filia, forori mati infans, multe-
ram debeat, dum fabulet: filia quoque mea, forori eius, tres
seculorum, dñe eam bramab, & vnu cum alio leges
aperte p[ro]p[ri]e d[icit]i, ut quod con[m]onstra charitas ex retra excellentia
eius. Patrona pro te a thara ex profectu salutis officia
missa, missa ve excedit, tunc filia tu a thara ex profectu nobis
ad ipsa gratia regat, atque eis animos, quos conuenient
a causa de factori provocatis, quatuor maledicent
miseritatem, vos in fiducia peccata potest, ante conspectum
dei iustitiae misericordia, mente reprobata, hacemus litteras
deinde Gregori ad Regionem, communicantes quic-
cum Catholicis & Apologeticis Ecclesiastig ente tam
etiam adhuc de Quinta Synodo & Tribus in ea
convenientibus capitibus, quorum causa schismatis
cum aliis vigeret, & Secondius ille, de quo superius,
eis ales scripti mandat ad quas Gregorium re-
pondebat. Quod autem id minime ipsum fecisse
aperit, aut illuc in promptu est, nimirum, quod
vidimus hoc anno mente Martii ex hac vita in exter-
emque fabulet sic.

Qui genitor tantique cruciabatur doloribus, iam
vixit & quadriennio logiter tolerari, non deficit
tempus, ut ad extremum spiritum temporibus, ut indicat
epitaphio, qui extant hoc anno dare sub septima In-
dictione. Non tamen aliquae ibidem collocatae, que longe
deinde esse resuenterunt, ut inter alias illud Domini
Metropolitani aad quem alie superius da-
p[ro]p[ri]e. Mense tempore cognovit hic erat Im-
perator degens Conflantinopoli, ut superiores plures
alii ante littere docent, camique in his sub hac septi-
mali dictatione collocatae habebant mentio de Sabiniario
Episcopo, quae post ante plurimes annos Apoclarium Con-
tinuopolitane ad eas iam referenda tempora, quibus
debetur fuisse in dicta regia ciuitate. Sicut &
tunc vid Augustinum in Anglia Episcopum, que vlti-
mum omnium, quas das efficaces eris annos, nem
nequa[m] habebit, si perius duximus. Id p[ro]p[ri]am affirmatio
nem de epitaphio, ut pertinet ad Petrum subdiaconi in
vita, quam daram esse a S. Greg. undecima Indictione,
nihil dubitamus argumentum. His non tam explo-
rando finis loca deficiunt, que fuit in eiusdem Gre-
gorii huius epitaphio, atque postrema videmus.

Hic magis satis cum vacauerit Ecclesie Antiquitate,
selech ad eam Flentius Archidiaconus, et
audi doctri S. Greg. minime probans fuit, eo quod
deinceps confessus & tenacissimus esset, ut nunquam
Sacerdotem (quod ait e Janicu[m] ad claritatem introierit,
sed bellum ad eum tradie impedimentum, quod iur-
amento quam ad Episcopatum accedere. Ita quidem vigi-
lans semper, ne quis in Episcopatum non omni ex-
periencia probari posset, quaeunque hominis esset per-
tenuis diligenter volute ut complures ab ipso de his
dictis docent.

Eodem quoque anno milia efferi Sicilia a Felice Epis-
copo Mellentil de nonnullis ad ipsum Gregorium Ro-
manum Puerum consultatio. Extrah ipsa Felicia Epistola
uno secundo Conciliorum: & licet cu[m] Felicia e[st] ep[isc]o-
pus non apparet, tamen quod reperiatur idem Gre-
gorius haec p[ro]p[ri]e scripsisse ad Felicem in Sicilia Epis-
copum Mellentem d. facile inducitur, ut credam hunc
modum consultationem ad S. Gregorium ea fuit, quod cum
litteris ipsum S. Gregorium scribentem ad Augustinum

in Anglia Episcopum concessile ut ratum habeatur ma-
trimoniū in gradu quarto affinitatis contractum: gra-
uus scandalum patit sunt multi, potissimum vero Sicile
Episcopi, eo quod S. Gregorius ea concedens, haud con-
sentientis conditionibus predecessorum statuerit, &
longe diversa ab iis, que a factis sanctis Conciliorum de-
cretis firmata essent. Sed Felicis consulentes audiamus,
verba, quae sunt huicmodi:

Per latere ei[us] sequitur, quibusdam Roma venientibus, vos Au-
gustinus consolati nostre per venerabilem facultatem vestram possi-
modum Episcopo Anglorum geni ordinato & illuc directo, atque
Angli serpentes & olim ad fidem contra nos vos cedidi, ut qua-
ta progenie communis non separaretur. Quae confitudo dudem in il-
lum in aliis partibus, quando una vobis cum infantia nutrita
atque educta fuimus, nec in illis praedictorum tuorum decre-
tis, aut reliquo generaliter a specialiter Patronum infiniti regi-
ant b[ea]tum a villa recte sentientibus eis concession didicis. Sed sem-
per usque ad septimum originis færegi adam loco a sanctis decolori-
bus sofris & cateris sanctis Patribus, nam in Natura Simulo, quem
& in aliis sanctis Cœlestis congregatis seruis debere responsum, & ave-
de viuentibus. Deum timendum hominibus studio, & consideri
cognoscere. & inferius post duo alia ab eo quatinus in id
ipsum, cuius causa epifoliam feribere aggreffas erat, re-
diens, sita subdit, ab eo admononeri, petens, num pro Anglis
tanum indulgendio ea statuifice de quarto gradu, an omnibus
etiam Ecclesiæ servanda proponeret. Ne, inquit, as-
one legitimæ, & obseruari a fideliis cognomina, non incepanda
(quod ab aliis vobis significatum), sed quid retinabiliter & fidetur
super h[ab]itu[m] honorare debeamus, requirimus.

Et quoniam non modicum murmur super h[ab]itu[m] re-
fatur: quid respondere fratribus & copiscopis nostris debemus, a
vobis, quia si capite, respondunt querentes: ne super his anticipates re-
mancamus, nisi murmur illius tam nostris temporibus, quam post,
inter vos & alios remaneat: ratiocine vos, qui tempore bonus &
optimus fuit alter, etiam laceretur & invadatur, aut novem re-
firimur (quod alibi superannuitibus temporibus blasphematur). Nes-
autem, querenda sunt, auctor Deus, humili corde ferventes, uno
vinculo charitatis vobis confracti, vestram religionem in omnibus,
ut fideles alium descendentes, a vobis que recta sunt, quæramus. Si-
museum, ut semper sancte sedis Prelates, primo Apostoli, deinde
successores eorum fecerunt, vos vniuersala Ecclesiæ & maxime Epis-
coporum (qui oculi propter contemplationem & speculationem vo-
cantur) Domini curam gerere, ac de religione & lege vestra aſſidu-
citat, &c.

H[ab]et verbatim reddidisse volumus, ut pateat, quae ef-
fectum olim de dispensando in nuptiis contrahendis, vel con-
trahit, in iuolate obliterata confusa, cum magnum in Ec-
clesia Dei scandalum datum videtur, si quod de gradu
leptimo haecenus futurum esset, ad quartum sanctus
Gregorius redigebat. Cui quidem adiectum se excitato
rum & confitato scandalu occurrere quantius ipsi
non peccatum, ad eandem primam consultationem
respondit, non esse in exemplum adducendum, quod no-
uelle Ecclesiæ Anglicanæ coesset, ut in tertio &
quarto gradu communis legitime inter se matrimonium con-
trahire possent: sed quin gradu tertio contrahent, in
eo ex summa indulgentia permanenter. Quamobrem
monet Gregorius, ne fideles usque ad gradum septimum
affinitatis matrimonium contahant: quod non recensâ
se statuum, sed à predecessoribus traditum sibi ferman-
dum incolabiliter lege proponit. In quam sententiam h[ab]et
aut: Nam fides frumentum, que antea fore nisi flatuerint: non
confitetur, sed eius esse in iste comprobaret. & inferius post
multa in eandem fum entam inculcat, aliaque ad que-
stionem ab eo responda, h[ab]et habet:

Progenies recte suauem iniquumque de his, qui fideleri edocili
sunt, & iam formar[em] radice planari sunt inconclusi, usque ad septi-
mam obtemere decernimus generationem: & quando[rum] se affinitate
agnoscent propinquos, ad iuris capi[em] non accederi societatem pre-
sumant. Nec etiam, quam aliquis ex propria conlanguitate conun-
gena habuit, vel aliquo illata pollutione maculavit, in coniugio
ducere nulli licet Christianorum, vel licet; quia incestus est talis
coutus, & abominabilis est Deus, & cuncti boni hominibus. Ince-
stuos vero nullo conjugi nomine reputandos, à sanctis Patribus

VIII.

*non olim
MATRIMO-
NIVM IN-
TRA SE-
PTIMVM
GRADVM
VETITVM.

IX.

EX MAGNA
INDULGEN-
TIA AN-
GLIS CON-
CESSVM
QUARTO
GRADY
CONTRAC-
TVM TE-
NERE.

pro loca tua nobis indigere sciunt: nam ad finem
scriptae: 2. *Tulsiæ Simplicia remittantur cœgommum, levis
mihabentur in Gerusalem, quia à quadam illi fisco con-
ducuntur ad duces. Propterea in monachis sunt quadruplices, rachas
admodum, sed quatuor, prout aquo de runcendo cultus vel
ante diluvium ex duabus inter se peritius latae maligne suscipere
possunt, quoniam transfixi, præterea. sed eodem Joanne
obire contulit sanctos dicta.*

Eodem patet anno, Indictionis videlicet septima, tandem Gasconia balicis facti Pauli pecuniarum ad tempore Iustitiam ad Aquas Salinas cum aliis fundis pro lenitumbris incendendis: quod quidem scripto vocari conatur, eam est illa prefatio a: *Lux omnia, ut hoc apostolus habeat apostolicam Partem & Paulum, quem venit & locutus accepit fuit, Deo fuit ambo communis, et sicut debet in scholasticis distinctione diversas personam, non tamen corporalem cum aliis possit impetrare. Cum ergo post Ecclesiam beatu Pauli apostoli postulando debeat remunerari, ne minus sine labore humanitatem eius pro fidei causam, ut nomen mandatum lauree sua prædictissimis impleretur, et inde magistrorum ei ad determinatum retribueretur, ut illa etiam subiectio non feratur, sed quia palmarum summa martyris, amatorum, ut videntur, ut ille indicatur, tandem manifestetur, quia Aquas Salinas non expatitur, cum omnibus fundis ut.*

Volumus huc reddidisse verbatim, quo scitis non
legemus, vel recens quoddam inventum, quod
invenimus superius suo loco, Apostolum Paulum ad A-
polos caput truncatum fuisse. Ex hac haec
conflitetur Gregorius in eiusdem basilice marmoreo
monum. Porro hunc immodicu donacionem dicitur
in Ecclesiis famulo Gregorio collataum alia item
in lapidibus extant vetera monumenta, ut in Ec-
clesiam donum Iohannae & Pauli Titulo Pammachii,
in nichil Petri & aliis fortasse in locis. Eius au-
tem quod per fortibus est basilicae sancti Petri, sic se ha-
bituorum vigeat ad nomina eorum, qui donantur,

Domi*n*us Iesu ac beatissimis Petro & Paulo Ap^{osto}lorum
quoniam Gregorius indigne seruit. Quoties laudi vestre vobis
quidam hinc hanc conqueruntur, refra*re* vestris edidimus,
ut haec agentes, non sumus elati de munere,
de clementia sancti. Nam et iniquum est nos reb*us* nostris est,
ne peccatum accepta redire, nisi quia per utrumque &
in reuelatione, accipimus? Unde ego vestris seruare vel
et amorem, malum in eis vobis, beati Ap^{osto}li Petri & Pauli
memor, propterea quod ex rueribus matris meae, diuina
progenitrix, sur a grumentum Ecclesie vestre adiunxit,
ad incrementum per singulas gratias vobis ad iunctum apicem
hunc memoriam, perlucere illi dignatus. Ideoque hoc
memoriam homini inter omnes eorum donatio praediti.
& a me successoriis seruandis fuit aliqua refr
erentia, ut loca vel predicta cum elmetu, que inferius de
scripta, pre conservationem luminescentiarum vestrum a di
abolis destruuntur, recolligens, vestra volu datu*m* immo
biliter, et in patrimonio Appie, &c. sunt omnia pre
conatu*m* numero tringita quinque. Es quibus in
tego, quam abundantia esse soleret copia lampadum
sanctorum, quantum tantum vlii tot tantaque inseruire
olim.

Item vero reliquias est, ut de tempore obitus ipsius
agentis: de quo certum est effare eos, qui dux
erunt sicut Indicatio dicitur.

invenimus inuestigatio defunctum. Iocannes enim cum anno hunc epifra se de defunctum Indi-
cum amittit, & idemque alleverat Beda. Et ne dici
inuenimus in numeris interclusi; hac omniam certio-
tatem (ut nulla est his politi dubitario exorti) ex
sunt doctri nationes, quae habentur in basiliis sancti
ad causam finem hac habentur: Data etiama Calen-
darum, Imp. D.N. Phœba P.P. Augusti anno secunde
causa mea primo, iudicione septima. Quam obrem
anno cum eis defunctum, exploracionum est. Pu-
tum cum confirmatione fuisse postremam sancti
poni, quem confitat ad eternam vitam transfusse

diodecima die mensis Martii. Habet ex his etiam, quod
corrigit in Paulo diacono, qui eti⁹ fab anno secundo
Ptoe obitum ponit sancti GREGORII, dumta-
men fuisse octaua Indictionis annum tradit⁹, etiam
certum est.

Sicigit sanctissimus Pontifex qui se vere hic exulmen
sererat ac peregrinum quod tandem in operis habuit,
atque multorum precibus iamdiu conatus fuerat imper-
trare; et felicitate concutitus, migros dicta die duodeci-
ma Martii ex hac via iussam aeternam, ad quam, dum
vixit, iugice ameliorauit. Sedis annos rededim, menses fer,
& dies nouem, utroque qui creatus dicitur Septembrib,
mortuus est dicta duodecima Martii; quod tabula Ec-
clesiastica perpetua memoria notatum custodiuimus. Ap-
ud Manlium in veteribus monumentis basiliacis Va-
ticana post epitaphium sepulculo sancti Gregorii in-
dium huc de tempore Sedis eius & obituis addixa legi-
gatorum.

Hic respexit Gregorius Papa, qui sedis annos tredecim, menses sex, dies decem, depositus quarto Iulii Martini, quod ponit decem dies, & nos diximus nouem, hic post terminatum, illuc ab ipso termino numeratum ficas, ut nulla sit discrepanzia, cum de die nulla sit diffensio. Sepultus est autem (ut in Joannis diaconus) in extrema portiou basilice sancti Petri.

Quatuor enim porticu^m tum habebet basilica illa, duas scilicet hinc inde ab eis gremii laterebas positas; quinque vero erunt, si quis ipsam medium gremium inter porticos numeret, ut complures consueverunt: Quae igitur ediendo basilicam à dextro laterre extrema porticus est, extrema parte sepulchrum continuit sancti Gregorii, ubi adhuc extat subter altare sancti Andreas, cuius p[ro]p[ter]a fuerit studiolum sacerdotis; licet non sicut forma, qua olim modo exstructum appareat, tunc enim in eo (ut testatur Ioannes diaconus) ciuiusmodi inceptum epitaphium legebatur:

Suscepit terra two corpus de corpore sumptuum,
Redditque sicut valeat rumpitante Deo.
Spiritus atra petis: lechii nil tura vultum.
Cui vestis alterius mors magis opa via et.
Pontifex summi hoc clauduntur membrorum sepulchre,
Qui immunita & tenera vesti videntur bonis.
Eforum dignitas supererat frigori a repte.
Atque axim ac montu tecet ab opere sacru.
Implebat enim aula, quicquid ferme docetur.
Efecti ut exemplum mystica verba loquunt.
Anglos ad Christum conseruit mente benigna,
Sic felix acquirent agmina gente nota.
Hic labor, hoc studium, his taurica viva, hoc pastor agabus,
Ut Domino offertes plurima lucra gregis.
Hisque Dei Consul fatus latrone tristophilus
Non mercede non opere, non laevis
Invenit, non possumit, non possit.

Nam mercede operum iam sic fuit eae.
Haec enim epistola, quod nre facultatem date potuit,
quod iam Latinum agum, & montem ipsum, quem finit
poeta Parvianum, Moysi exiles reliquerunt. Sed
restat hi elegionem sanctissimi vni de Gregorio reci-
pare: ut intelligere positis, quanta gloria fuit acceptus
posterior. Idecous enim illi Tolerans Episcopus
in libello, quem confecit de viris illustribus (quem
manuscryptum bibliotheca Varicana custodit) nume-
ratum eius scripta ipso ingressu operis de Gregorio ita
ab:

d Paulista.
com. 18. x. 58

三

*Euan. dia-
con. in vit.
S. Greg B.8.
1.68.
EPITA-
PHIVM SE-
PVLCHR1
5.CB.50.*

xviii.
GRIG.
AVDES.

Sudar.
ir. illustr.
27.

citata & doctrina Gregorii propagata est, ut maxima quaque Gregorii diligentissima vita sit ipsa minorum Gregorio.

XIX.

COLUMBA
AD AVIREM
S. GREG.

a Jean. dia-
con. in uit.
S. Greg. Is. 4.
c. 69.

b Jean. dia-
con. ed. ca.

XX.
CALV-
NIR IN S.
GREG. I.
CITATE A
MALEVO-
LIS.

traditur.

XXI.
PETRIDIA
CON. TE-
STIMONI-
NUM DE
SANTIC-
TATE
GREGORI.

XXII.
DE COM-
BUSTIONE
LIBRO.
E. 41. & 42.

c Sigib. de
zuru illig.
e. 41. & 42.

* instru-
menti.

XXIII.

Petro istiusmodi premiis Ildefonsius de ipso praeponit, ad enumeranda ea, quæ edidit commentaria, & conseruit: quo nos suo loco & tempore, quo singula scripta sunt, colloquimus. Veneris ipsa diuina posti tribuenda sunt numeri, quam humanae industria manifesta visio declarare fatur. Etenim ad ipsius columbam defit per lapsum, cum quid de facili litteris scribere vellere, vides à Petro diacono esse, & ex ea causa columba in capite servit, eaex causa feliciter, quod à domino spiritu cuius columba symbolum tenet: quinque scripta ab eo sunt, ipsi esse foguntur, constant opinio fuit. Ceterum diabolus quibus valuit attributis per minitos suos concurrit esse, & censet lucubrationes ergibus iudicenderunt, idem Ioannes diaconos habet, qui hoc ait ibi:

Quo feliciter liberissimum patre defensit, & rehementiam famam eisdem anno incubuit. Elquanti patrum tunc Roma carcerit, huc etiam impotestata pene mundo monachorum, & implorantiam fortas minime recognoscit: non fuit a matribus traditus, tam calamitatem veterum incertantes Gregorius predigit: deputat oracula multiplo Patriarchatu thesauri perfringunt, deficiente per foulam matris. Alii conbundunt eis libros coepit portare ambarum.

Quoniam dum quidam combi possent, & reliquo videlicet ex parte Petri diaconi latitudinem eam, cum quoque eis librum libri disputatione, credidit reverenter eis, & dicunt, ad obliterandam eam memoriam librorum existimatione nihil preficere, querunt exemplaria, & diversi perambulabunt, mens ambigunt penetrant, surgingunt, immane sacrilegum esse, tantu' patris est & tales libros exire, super eam caput Sarcinae sanctum ipse in similitudinem columba tractante frequentissime perfecit.

Cumque dudum deuotum populum diaconum cicereret occasione temporis cam in mundu regulare, in hoc omnium sententiam dictum praecepit: Et si quid dixeris, iuramento confirmabis, mori contineas mortis, sibi a liberorum expositio de filiorum si vero super ipsius testimoniis excribitur, ipsi quoque combi horibus manus dare, Itaque cum Evangelia in ambobus venerabilissimi a Petri ascensione usque ad Gregorium sanctitati testimonium probavit, inter reverbera confessionis horum efflantur, & à dolore mortis extraneus tuta. Prodigia sunt (hanc baculum erexit) confessio veritatis meam speciri. Hinc illi quid coniunctim laetari. Spir. s. in seculum beatorum (rebus Gregorii caput disponit), & quod expositionem illius pars maxima, qua ritque ad inuidiu exulta, recolitur, non habetur. huc Ioannes ex maiorum (vt ait) traditione.

Sed que fuerint ista, ignota penitus Ildefonso arque Ildefonso, qui recentes catalogum scriptorum eius, licet præter illa alia plauta fulle a S. Gregorio scripta refertur, de existione tamè, qua aliquis perierit, verbum nullum. Fides ergo vacillans totius, eoque magis, quod neque apud Paternum ipsius Gregori Notarium de his aliquam mentio habeatur: qui dum cuncta divina Scriptura testimonia ab ipso Gregorio elcidit in ordinem suum redigenter, de existione nihil, cuius, cum ipse presenti Rome esset, meminile necessario debuit ferre: unde apud me (vixi) fideles auctoribus valde redditur dubia. Sigeretus etiam nullam, obstante Petro diacono, factam esse librorum existitionem testatur in Chronico, sed de virtute illiuslibet & leuis, vbi & addit hoc de Patre: Patrus Romana Ecclesia Notarius & Secundarius, colligent omnia divisa Scriptura testimonia, per quia Gregorii obitura sua existimat, claudunt, tres libras edidit, duas de testimonio veteri testamenti, & unam de testimonio novi testamenti, ipsorumque codicem appellant, librum testimoniorum. huc ipse. Existeat enim Patenti lucubratio. Porta de ipso Patre lepe fit mentio in epistolis & aliis Actis publicis sancti Gregorii.

Quod rursus ad eiusdem sancti Gregorii scripta pertinet, audis apud Ioannem diaconum tredecim libros numeratos esse epistoliarum ipsius secundum annorum

numerum, quibus in Pontificatu visit: cum hoc die non nisi duodecum numerentur, non potest unum ex plus esse desperatum, sed confidem omnes alteri numeratos, nonne vel per annos Pontificatus eius, vel secundum Inductores negligentes. Præter hec autem Antiphonarium à sancto Gregorio Ecclæsæ vñi relatum fuit, de quo Sigeretus: Quæ scripta Gregorii tam clausa, quam clavis, quod tam phararum regulari sapientia modulatione continuerat. & scula canorum in Româna ecclesia constituta, hæc scilicet. & Sacramentarium sine libro. Sacramentorum, tempe ad facios ritus. Millanumque foliolum volumen permisus, supercaustum. Sed ex ipsa diuina celestina inquit Beda: Tria verba maxime per dilectionem plus operat in nobis delicit: Dic que nobis in tua pace disponis, atque ex agnitione nostra tripla, & electiorum tuorum rite gregi ministris. At hæc de scriptis Gregorii facta sunt, præcessilla, que in suis locis superius diximus. Res vero getas ipsius nominatio Ioanne diacono, quam ab eo, quem diximus, sensu facile, certo reperimus: verum ante ipsum à Paulodoro coni id factum contat, sed excedit eiusmodi hinc brevi.

Quoniam autem habet quandam scriptio cum predicta cognitione, quia idem Gregorius in uno monachica rebus disceptat, in quoce titulo prenotata, que alli tempore Ioannis diaconi integrâ erant, ex eisdem iudicem adhuc Ioanne hic de scribenda fuit, quia ex reticula humerosum.

In eis venezuelanis monasteriis atri, in eis Gregorii, inter Nymphaeum, & iconem pectorum articulatus, sepulta regia halterante datur. In quibus alterius apophysis. Vero gloriosissima, cumque flamme Gordianum Regiam, maledicente Gregori, manus dextera per dexteram ubi latronum scilicet. Cuius Gordiani habitus castaneo colori planeta est, & ipsa planeta dalmatica, in pedibus caliges habent, planeta longa, fasciæ dorsi, viriles exalti, barba modica, capilli condit, ramea-

gram. In altera vero mater Gregorii felice deinceps a 13. Sæta vnde vestimenta a dextero brumero taliter contra sinistro realitatem, vt sub eo manus tanguntur de planeta solidat, & crispata sub gulis inferior tunica pseudocamela colori apparat, que magno finiammine super pedes delectat diuibus zano ad finiam dalmaticæ armæ, sed latioribus omnino distincta, plater plena, fasciæ rotundula quadrum & cuncta, sed eam iam rasa, quam quæ senectus paleborimani frustæ significat, collingitata & grandibus, supercillis medici, labiis venusti, vultu lulari formate capit, matronalem mitram candidam bracchia rastigata, vultu docto dextero & digitis signacio Crucis, & immure repletus, in sinistra vero patrum. Alterum retinetur, in quo hæc scripta est. Vnde anima mea & laudabit te, & induc mea stimulatio mea. A dextero vero cubito vixit ad funerale circa scapula reperiendam reflectitur, quia ita se habet:

GREGORIVS SILVIA MATER FECIT.

Sed & in abdicala post fratrum cellarium Gregorius eiundem artificis magisterio in rota gyptia pictus ostenditur, statua iusta & bene formata, facie pacem facie longitudine & matrem rotundam ultra mediem tenet, vt cum rotunditate quadam decimofinie videntur esse dedicta, barba patetis, fabulosa & media, ex calvitate, vt in media fronte genibus eminat, ramulos habeat & dextrofronte reflexor corona communia & spaciosa, capillo subnigro & decenter intorno fulanticulæ medium propendente, fronte spaciata, clavis longis & exilibus superciliis: oculis pupillæ non quidem magnis, sed parvula subocularia tibi plena, raro & radice superciliorum habilitate directo, circa medium levitatem, deinde parvo recurvo, & in extremo parvioribus praeminentibus, ore rubro, crassis & subduciatis labi, genis complicitis, mento à conflito maxillaris decepiter prominente: colore aquilino & viuendo, nondum (sic ut polcea contigit) cardiacos vultus nisi, mandibularis terribilis digitis & habilibus acerbiter. Parte planeta super dalmaticam easfaneam, Euangelium in sinistra, modis Crucis in dextera: pallio mediocris i dextero videlicet humero sub pretiose supraflammea

circus

circulum deducto, deinde fortius per finitum humerum post tergum deposito, cuius pars altera super emendum humerum veniens, propriæ cithinæ non permisum corporis, sed ex latere pendet: circa verticem vero tubæ humeralindæ (quod vinctus infingeat) praefixa non coronam.

Ex quoniam esse fuisse declaratur, quia Gregorius dum adhuc fueret, suam similitudinem depingi salubriter voluit, in quo posset à suis monachis non pro elationis poma, sed pro cognitis diffractionis caerulea frequentius inter se hismodi difficulton ipse dictavit:

*Oratio patrum Domini nostri Iesu Christi honoris,
debet esse sicut apud patres gaudia.
Viximus tempore iam Petri Archidiacomi, & Ioannis Oeconomii,
secundum modum dexteræ levæ, B. Gregorij figuræ sanctorum
symbolorum, quammodum modo videtur, deponit. Quo feliciter
huncmodi diuinum credere sufficiuntur, & in eiusdem simili-
tudine effigie regnum sui monasterii sapientia B. Gregorii presen-
tentur.
Hacenus de imaginibus Ioannes diaconus, his subiici-
ens S. Gregorii in eodem monasterio varias apparitiones,
de quibus nos falso loco dictari sumus.*

*Sed nitor ab ipso Ioanne diacono, dum cōtemplatus
rit, deliquerit Gordiani patris S. Gregorii imaginem,
non consideratum, vel si considerauit, non declaratum,
cēdē ferme habitu decoratas fuisse virtutique patris sc̄i-
entiarumque filii pictas imagines, nihil que magis habuisse
potest Gregorium, nisi pallium, quod erat in signe Pontificis:
venitque enim ait fuisse indumentum planeram
clausi colos, & sub planeta dalmaticam. Ex quibus*

*goti fuisse aliquo modo faciis initium, ut de plurimis
accidisse contat heminibus contagatis, qui accepto ab
vixit confessa, vita se clericali, vel monasticâ mancipa-
runt. Quod infuper idem Gordianus Regionarius nomi-
natur, ita illus ille electus primi ordinis diaconorum,
qui Regionarii dicebantur: unde fit, ut interdum fuerint
optimatus, ipsi fuisse diaconum Regionarium, nempe
vnum ex septem diaconis Cardinalibus.*

Dalmaticam quidem fuisse insigne diaconorum Ro-
maniae Ecclesie, aliquando vero aliis Ecclesie ex priuile-
gio à Pontifice Romano concessam, ex eiusdem S. Grego-
rii epistolis patet. Sed & quod caligas habuisse in pede-
bus Gordiani imaginem dicunt, utique & hoc cipsum ad
ornatum Romanae Ecclesie diaconum pertinet. Erat enim
diaconus Romanae Ecclesie eiusmodi ornatum, quod
intendit pro magnis privilegiis concedi solitum alicuius
nobilis Ecclesie diaconi, superiori dictum est ex ipsis S. Gregorii epistola ad Ioannem Episcopum Syracusanum, &
vbi agit de calcis compaginatis. Vides igitur, & atten-
tius tu considera, quem reddat pictura Gordiani patris
S. Gregorii, num tantummodo Senator, vel factus initia-
tum diaconi Regionarii. Ceterum ipso Ioanni diacono
plurimum debemus, quod hismodi antiquitus effigia
coloribus monumenta, iam omnino deperdita, nobis suis
scriptis integrâ custodiunt: sed quia ex alius inde acceptis
illis similibus exemplaribus summa industria F. Angli
Rocca venetabilis Sacrifice S.D. N. Clementis Pa-

p. VIII. formis expressâ sunt, hic tibi impri-
menda curavimus.

* * *

XXVII.

c Greg. Ep. 1. sp. 11. Ind. 2. ad Rem.

d Greg. Ep. 7. sp. 28. Id. 1.

IM'AGINES AD VIVVM
EXPRESSÆ.

EX AEDICVL A SANCTI ANDREÆ
PROPE BEATI GREGORII MAGNI
ECCLESIA M, NECNON EX VITA E-
IVSDEM BEATI GREGORII A IOAN-
NE DIA CONO LIB. IV. CAP. LXXXIII.
ET LXXXIV. CONSCRIPTA.

GORDIANVS S. GREGORII S. GREGORIVS MAGNVS. SILVIA S. GREGORII
PATER. MATER.

Quid vero ad alia venerandas imagines ab eodem
Ivanzo Gregorio pisi iustas periret: habes huc ab A-
driano Pontifice in epistola ad Carolum Magnum altera-
re. Iustus Iwanzo Gregorius patet in misericordia festo orato-
rius, & ipsius dies uero uocis tunc fecit: atque latronibus dis-
cesserat iustus: vix & cum beato Eleazar pro aggrandise flo-
rante in angelis, in oratione pariter exaudiri potuit, & ille vir-
tus eius in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-
unc in celum: quare dicitur & mortuum suscitare: ante t-

dum nobis fuit, cum praeferim adhuc multa de ipso di-
cenda superest.

Nam tempus a nobis exigit, & facta diu ante pro-
missio cogit traditionem habere de eo, quod ferunt
de Traiani anima precibus sancti Gregorii ab inferis li-
berata. Quamobrem hic, antequam ad succellorem Gre-
gori transcamus, quod attigimus ante secundo Anna-
lum tomo ipso primo anno Traiani, & in eius obitu,
pollicisque lumen locupletus fuo loco tractare, fusus
est petrificandum.

Scimus commentum illud non inter ancillas tantum
vulgique iactatum, sed Theologorum recentium
terme omnium ote veritatum, eorum aliquibus affirmant-
ibus, Traiani animam precibus sancti Gregorii ab inferis
renovaram, aliquibus vero negantibus: rufumque
eos, qui factam id, ut scriptum repetatur, verum existi-
munt, quomodo id se habere potuerit (cum multa
veritatis sentiant aduersari) longitimas eademque per-
plexas ingenerere questiones, diuersis sentientibus:
ut sit plane dolendum, in his vniuersitatem occupatum
dico tentam scholam Theologorum Scholam locorum. Quos
quidem impensis excusatione dignos quique putare
cum quam acceptent a Joanne Damasceno historiam,
non nisi veram putant, utpote a vita grauissimo scri-
psum, & a Joanne diacono confirmatum. Deinde, quod
non est Theologorum, res gestas quam studiofusime dis-
quire: cum contingat etiam disputationis causa non
tempore proponi id, quod vere est, sed sub conditione, si
sit, ut multis exemplis contaret; itaque acciderit, ut pri opo-
fitur questione ex facto a Damasceno enarrato, quomodo
id fieri potuerit, fatus disputatim: quo nomine ipsos
excusatione dignos existim.

At quid accedit: Cum a quibusdam orthostitimus ali-
conis nomini leculi huic nostri Theologis cuiusmodi
de anima Traiani ab inferis renovata huius, ut fabula
inanis, penitus exploderetur, itacum occurrum est, ut ad
suffulendum, quod ab eis, fundamento corrueret, adfixum
pacuus ante annos edetur libellus; De vera li-
beratione anime Traiani a portis inferni precibus lan-
di Gregorii Papa. Quod igitur ex infinito incepto eluci-
cidandis historias vestras, & expromissione facta te-
neat duplice vinculo obligatus: in his enim aliquantulum
immodicum, Sede, quod, exquisitib[us] lector: appello
te veritatis amantem, non quem priuata affectio cum se-
mel imbuens, fit impossibile vel mille timibus ex ratio-
bus a veritate bene compactis, vel latum vnguem e
lententia dimonteri.

In primis autem illud omnino lene & inane prosrus
fundamentum, supra quod tota illa ereta moles inniti-
tur, est revellendum: ut cum eam videlicet super nihilum
fabricatam, evanescere, nec posse subtiliter, ita tamen intel-
ligas. Traianum enim in primis laudata probitas fabilis
veluti fundamenti loco flatitur: nimurum, quod decar-
tar et a Gregoriis misericordiis ob eam causam doluisse, inge-
nus, addidisse etiam preces, quibus eum euocaret ab
inferis. Ita vero istud modum de Traianu[m] vita integratam
in florilegium fundatum, cum Dio dei fari seuerit, idem
veluti Latinus insensus, quod Graecus est, historias, re-
currit ad auctorem, qui fabulam hanc defendendam infec-
pit; sed plane decipitur, cum enormous Traianum vicio-
rum vnumtantum patitur aletrocenti esse Dionem, qui
quidem haud metuit post mortem facula eiundem calum-
nat pati, vir sane laudabilissimus, latiorumque studiorum
quisque in vita florem fuisse, prae summi integri-
tate ordinario Consulatu dignus est habitus. Sed ad eiun-
dendam istud modum obiectionem, manem que tergiversa-
tionem, Latinos etiam adhibebimur testes: ac primum,
quod de eodem Traianu[m] a nobis in hanc sententiam sunt
dicta superius secundo tomo sub anno eius primo, ita co-
petamus hic rotundem ferme verbis:

Dio Cassius, suorum temporum scriptorum facile
princeps, cum multa de Traiano laude dignissima pra-
dicet, haec tandem: Nihil omnino erat, quod optimo non
esset.

XXX.
DE VULGA-
TA QM-
STIONE LA-
NIMA TEA
JANI AB
INFERNIS
REVOCATA.

XXXI.

c. Annal. rev.
2. Traianus
ann. 1.
T. ALANUS
MORIBVS
TUDIAS

exerceret. Vnde dum taxat appetere, & in adolescentulos prouia circa calamitatem habitu ell., rupore qui nonquam ex eo turpi aut male quisquam efficit. Nam qui ruminis rupore ad fateretur huberet, fabriken huius erat, neque in crimen progravante rupore, preputio est. & in masculorum amoribus ita sibi temperaverit, ut nubil per vim, dum voluptati obsequitur, moliretur. Vides Dionem tantum abesse, ut calamitatis agit lutoe percitas, vreundem plus sequo exsiliare studuerit, cum nonnulli volentibus abuti confinenter. Egregiam vero laudem, si violentes tantum (proh pudor!) pueros habuit, in delicia: quia repetur pollet, nilla forte Christianus, qui non in omnibus assisteretur Imperator. Quis non absque culpa vel poena prefestare se putaret, quod tam bonus pateret Imperator? Sed provoco ipsos, qui eum laudant, ad suauissimorum leges. Qui diphorum poeta a, qui his temporibus vixit:

*Quod si rex auctor leges ac iura, citius
ante annos debet Scantina.*

XXXIII.

Dominus nam laudans, qui eiusmodi nefandum crimen legibus infectarentur. Qualis ergo habendus est Traianus Imperator, cuius comparatione, hic saltem ex parte, Dominicana omnia scelestissimum faciliissimum habeatur, quippe qui eiusmodi facino, olos cuiusvis conditionis essent, statutis à lege penitus mulctabat: nam Suetonius hacde ipso testatur: *Quodlam ex strogo ordine legi Scantina condonavit.* Sed quam eidem pena pre cæsis est Traianus fuisse obnoxios, qui nec sua explenda crudelitate nepoti percepit? Scribit enim Iulius Spartanus haec de Adriano filio confobrini Traiani: *Fatique in amore Traiani, nec tamen ei per pedagogos puerorum, quos Traianum impensis diligebat, Gallo fauente, defuit.* Inter optimos ne, vel latenter bonos recentendis ille vide potest, qui Ieporum Graecorum & Latinorum antiquorum testimonio omnium turpissimum est habendus; quem & Iulianus & Cæsar Christianorum hostis ex persona Sileni fogilar, quod a turpi & nefandissima voluptate vicius effet, vt indignus haberetur, qui cum periculo Ganymedis inter Deos diceretur esse receptus? Vides quas contra tumum Traianum fediōra obiecerint ali testes, quorum comparatione fuerat tibi Dio laudandus, qui illum exclar, & nou calamus appenderet.

XXXIV.

*d. Rom. 1.
SODOMI-
TIC DATI
IN REPRO-
BATIONE
LVM.*

Sole radios Evangelicae veritatis, inficies sententia Pauli à ad Romanos ipso ea de te scibentis, plane huiusmodi delinqüentes vel omnium sceleratissimus Dei sententia in reprobum senium datus, atque à Deo penitus derelictos, hos, inquam, qui aliorum pondere scelerum in eiusmodiimum turpitudinis conum finantur precipites feris: at enim, *Propterea tradidit illis Deus in pessime gravamine.* Nam feminae eorum immutauerunt naturalem virginem in eum, qui est contra naturam. Similiter autem & magis, relido naturam viri nomine, exarferunt in desiderio juu inuenient, masculi in masculis euryptitudinem operantes, & mercedem, quam aportavit erroris suae femorifici recipentes. Et sic non probaverunt Deum habere in nominis, et addidi illis Deus in reprobum senium, refacient ea, qui non conuenient, repletos omni malitia & malitia, &c. Ecce Dei sententia & Pauli testimonio, quam omnium sceleratissimi habendi sunt, patet, quia irae effecti esse omnium turpissimi, sicut eos numine vesciente peccatum impietatis.

Post hanc autem eiusmodi ad eccliam corollarium ex absurdio: Quo fieri, ut dicatur anima Traiani precibus S. Gregorii ab inferno: unum penitus eruta, & in celum elata; & affirmemus hominem in purissimum inter sanctos in celo uno cum Deo in aeternam beatitudinem cooptarium, quem Iulianus Apollata ob eam cauam necfub ipsa Lumen concutauit in Deorum conuentum admitti voluit, nisi ab intemperanti eius animo prius extodius fuisse, cui admodum timebatur, Ganymedes: *Cum Traianum (inquit Iulianus) conficatus Silenus, quamvis submota voce loqueretur, intelligi tamen valenti, haec verba prouul: hoc tempore maxime summa cura & diligencia ei subvenia domino loco, quo*

iuventus custodiatur Ganymedes. Patetne quis, rogo? si ex fabulis deducere licet argumentum, in summis celum Traianam dicarceptam, quemne in infinito quadam celum, nisi faluo Ganymede, putauit in consuauis suorum Deorum admitti? Hactenus ibi diximus: quibus videoas Traiani nefandas turpitudines non vnuus Dionis, sed pluri, suorumque Gentilium testificatione protulatas, terra cloque (cum ex cauâ fingere italicis) decañatas. Pro huicne tam horrendo sceleri iniquitate & in suis peccatis atque infidelitate mortui, liberatione ab inferno dicimus omnes Gregorius & exaudient ies, cum pro hauc modi nefandi eunomis reis impia Sodomitias adhuc viventibus magnas pater credentiam abhaham intercessor factus non valuerit exaudiri, qui ignibus cœlestis tradiderent, quod non inueni etiis in eis nulli, quos daret petenti Deo Optimo Maximo obides?

Addo his alia execranda hominis crimina, quibus & se iniquissimum exhibuit in Christianos. Dicunt neutrum principem eum, qui totum Christianorum innocentium milia crudelissime necat fecit; qui etati non panca, vel sexu, fessi velat bellis truculentis, rabidis carnifex, ingulatori in fronte, haec ex parte nequissimum & iniquissimum quod & apologie fandorum Patrium pro Christianis ad ipsum ducat etefantur. Quia ergo fronte pro Traiano diuinitus (traianis) cirant oraculum in reuulione, quan dicunt factum sancte Marijli, qua dictum Traianus omnibus virtutibus plenus, quem preter imperium ex cultu idolorum eidem inhaerent, totum inuidit video criminum reum: Si ita comparatum hominem virtutibus plenus dixeris: silent penitus certa illa dumna oracula, quibus dicitur e: *Qui in me offendit, factu omnium reu. & Modicam f fermentum totam massam corrumpit.* Cum igitur auctor mendaci non fit Deus, non poterunt ista dimittunt revelari, que tam parentis mendaci arguantur, ut virtutibus plenus, ille dicatur, qui non invovet in minimis, sed in plurimis maximisque peccatis offendit.

Sed videamus, an solidiora sint, quæ super adeo inane fundamentum sunt edificata, ostendit, quidem in omnibus parem fundamento struuntur dum euimodis exstant historiam. Cum anno secundo sui Pontificatus Gregorius procedet cum clero ex ballica Lateranensi ad S. Petri per forum Traiani transiit: vbi ob oculos portulachira in eodem colloccato intuens, inter alia admittit effea, quæ ex ore vel lapide reddebat Traianum ex quo defilientis imaginem, & videlicet querenti adhibitis aures, & quod petebat impliens. Tunica memorem S. Gregorii noble factum Traiani reuocans, qui videlicet de nece fili i viduam implorantem, licet effe in proximis bellico, protectus in sarcophagus substantibus, parenti audiuit, & sic in omnibus factis eum pecuniam copiose tribuens, vel (ut alii fabulantur) filium suum obiden reliquens. Quod egregium factum (inquit) per indicatas imagines S. Gregorius in memoria reuocans, in compassionē affectus est animo, ut pro Traianum in inferis liberacione Dominum exortari: quen exaudiret, non siffide, per virum Angelus indicauit, monitione ne plus amplius illa praefumeret. Hac summatio in nobis complexa fuit ex multis, cum tamen in eulogio historio narratione non omnium turpissimi fit assertio (cum vna sit veritas) sed profitis dicitur: sed quod omnes, a quæ a veritate praeli errant, quis eorum sit potius audiebas, non habent, quem præponamus.

Quoniam autem in una narratione duæ, que longiduæ sunt temporibus accidere festinat, iunguntur in unum historiam, altera de vita sub Traiano, altera vero de eo, quod post quingentos annos factum est à sancto Gregorio, De pio ipsum adiutus, si regem eis, quoniam affectum, quinam eius ita composite narratione admodum exultat, neminem habent antiquorum historiæconum, quod prodant, quam nonnulli post excentos annos à Traiani temporibus auditam fuisse, vel scriptam, affere possunt. Peccatum ruis sus ab ipsi. Qui quis ille fuisse, qui

c. Iulian.
Cap.

*d. Sueton. de
Dom. c. 8.
AD 175.
GENTILIS
TRAIANVS
SYCILLA-
TVA.*

*d. Ram. 1.
SODOMI-
TIC DATI
IN REPRO-
BATIONE
LVM.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quoniam scriptus, unde accepit? Vt enim quis rem gestam ad eo summandam ante annos quingentos gestam afferat, deo coniunctis certe ut etiam datus sit, unde accepit, deo ergo propositum: quod si facies perecentem, tunc descendens in diud Ecclesiastici 2) lenis est corde, qui circa te.

Ecclesia sua ita embitter habebit fingere sibi somnia, si ad suam fidem quenquam, quia audiat et credat, inueniet. Pecunia nostra commentari, et si non certum anctorem, alioquin falem in statu suam in corpore, ad finem de mortuio facti domum, testim adducere. Sed et ea & ab ipsa temporis hinc, ut noscatur esse omni ex parte nostra. Quia igitur incognita propositum fuit, antiquis ferendis causa basi, quae et Traiani sunt proiecti, itemque fidei invenimus inaudita, cum data his occasione eadem memori se operemur: ut et auctoribus afferatur, nomen eius, nella quidem raro perfruatur.

Quoniam ergo ita super nullum haec videt fundamen-
num, quoniam puras habet una confititio: Sed audi-
tibus, ne corrut, si quipollis falcatum, dant dicunt, acci-
derit peccati, ut eiusmodi de historia scripta facerit in Dionisio,
in quo qui Dionem in compendium rediget, Xiphilini
suum pretermittit, & sic Dionis deperto, pati-
perirent. Rogo ipso: Quomodo qui recaet illam feli-
xponit, ita apud Xiphilini compendium eam inveni-
ment, nec ipsa vel integrum Dionis historiam, que
conceperit. Quod si tamen ex cuncta veritate dixerimus:
quoniam de scandam entitatis Platonum, qui panegyri-
con Iasoni didicis, cum ipsius recte golorum leuem
memoriam, nullam prolixus fecerit mentionem: re-
cordebat tamen illius se ictus redargendum esset,
quoniam omnibus quam exactissimum commendatur, ut ex
intelligat, quam eiusmodi exco gratius commen-
datio non vere tantum, sed etiam a ve. inuiditidine pro-
ficitur.

Ieo autem, quod afferit auctor, sanctum Gregorium
in honore Traiani non sententiam aenee infestatio-
ne communit, vt oraret pro redempzione anime Traia-
ni pro inferno: putauit imperitum negotiorum, ipsius in-
tempore nichil bonum, tempore sancti Gregorii eo plen-
arie quoque lucet, pertinente bonum Traiani, flatu-
genuit super hanc suas perferentes eo decole, quo
accidit collucere. Quod si in memoriam reuocal-
lato clavis Vibis ante sancti Gregorii tempore illarum,
aut inde inter illis tale, quod effimix, histone argu-
mentum. Ut enim multatus illam. Vibis expiationem
de aliis factam: quis necet in illa alia depravatione
se deponit. Vaandalorum Regem (quod auctore
Xiphilini & iisque) sui fuisse ornamenti praedictioribus
Vibis foliis, ac larvis anciis insignioribus, quae el-
minio corporis poterit, cuiusmodi extabunt in foto Traia-
nique etiam nec pepercisse nisi, que promiscuibus
magis in rebus annis regis: etenim codem auctore li-
pe, quoniam Capitalium detexisse tabulis aeneis statu-
tis, posse conteretur, que omnia deferenda in Africam
anno impofita tradidit, periferit autem cum non suffragio.
Quod per etiam quae sapientia facta. Vibis cuiusdem semel
in terra, aperte a Gotis depravatione non memorem. Sed
intra in memorem, que de Vibis ruminis crebro strata
est. S. Georgius telluram sapientia, ut inter alia super Eze-
chiel. Quod per sapientia barbaros aeneis statu-
tis, posse etiam intra penas esse impacatum atque plumbeum
realis, Caihodora est auctor. Haec latu fuit ad
conuiccionem erroris aeternam historiam, quam non ve-
nire possunt, sed (videlicet) venimus iniquitate etiam ca-
meritatem, prudens lector intelligit.

Deo & quodad ipsam Gregorium spectat: adiuviam
miseria, ut consilium sit estimatio fanchillimi partis
quod per id, scilicet sanctam arbitrio, ut ne cogitatione
ipsius aliquando mente meditans: qui est contrario
meditans est, atque hereticos etiam appellat, qui
habet propria nostram, cum descendit ad inferos, pec-
cantes omnes politos in inferno confitentes infirmum Deum,

falsoesse dixerit. Est de his cius epistola et ad Constantino-
politana Ecclesia presbyterum Georgium, & Theodo-
rum aconum.

Postquam enim huiusmodi esse hereticos ex senten-
tia Philippi & Augustini afferunt, hinc subdit: Hec itaque
enim a vera et aliis, nihil aliud tenet, nisi quod vera fides per
Catholicam Ecclesiam docet: quia descendens ad inferos Dominus
ipsi sollemniter ab inferis clausis erexit, quae videntes in carne
per fidem gratiam in fide & bona operatione servant. Quod enim
per Evangelium docet: Cum exaltatus factus a terra, emittat
hunc ad meipsum omnia violenter clausa. Nam trahit a Deum post
mortem non potest qui est a Deo male vivendo separari. Hec ipse
cum docet, quis a deo imprudens dixerit, tentans ipsam
Gregorium precibus obtinere, quod nec a Christo ipso
ad interos descendente, tuus factum afferuit, & factus
fuit, esse hereticum predicavit illa dixerimus, & sapere
lepus incautius ad indicandum non solum id,
quod afferit non fuisse a Gregorio factum, sed nec in
mentem ipsi cadere potuisse, qui dicta sententia adeo fu-
erit adhuc lata.

Sed unde dices, tantus error innatulus, ut cuncti vidi hi-
storia tanquam vera absque aliqua discussione a nonnullis
magis nominis Theologis accepta, non primum de
fide quae sit, sed dumtaxat quoniam fieri potue-
rit, repugnante divina legi fuerit ab ipsis a deo dispu-
tum? In promptu illi diceret. Quod enim eadem allata
reperiatur a vi & familiissimo, magisque nominis Theo-
logo, loquere, inquam, Damasceno, hunc in dubium re-
tineo canam putare, vel ut falsam reienditum esse dux-
erunt, cum praetertim eam utrem certam indubitatamq;
ipse prodidit, verbis illis:

Prodicat in medium Gregorius Dialogus antiquioris Rome Epis-
coporum, vñ (vi omnes norma) tam vita sanctitate, rum eruditio
clara accelerat inquit cum sacra operetur, calidam ac diuina
angelum facio antea manu faciem habuisse narravit. Hic cum
per locum lapidem stratim aliquando iter faceret, dedita opera
conficit, incipiens, utque pro peccatorum Trajanum remissione pre-
cer ad animas misericordia & misericordia Domini fudit flan-
timque vocem huiusmodi dominum emulat audire: Preces tuas ex-
audient, ac Trajanus responde. Tu vero sofia canito, ne minipro im-
piis imploca. Quod igitur peribit, atque ab enim calamitia
alienum: Ora utrumque a deo Occidentem regnatur, huc Damascenus,
qui cum Gregorio cognomento Dialogo adscibuntur,
non primo, sed et secundo Gregorio tribuenda essent ex-
sentia Graecorum etiam. Sed de his nobis differen-
tiam ex in Gregorio Secundo, Tomo sequenti.

Ac cum huc vicinum a tanto viro, tanto praeconio,
orbis totius attestatione abique vel leui aliqua dubitatione
noferentur allata, abique aliqua veritatis exacheta
disciplina credita, acceptaque a celiquis fuerunt;
cum praefatum quia ita similiter narrata sunt, penitio
orationis coloratum ali clemente hilorum fuisse fe-
citur ediderit: adeo ut complures eam ut rem veri-
tate constanter accepimus, que tamen (mea sententia)
ad lapidem Lydum primum fuerat afferenda, atque an
verita feres habuisti, commentariu efferi, & impotu-
saflicitus ex qui endum. Quod cum fieri omisum fure-
rit, vel fero falem confidentes integratam ac maiestati pa-
riter Christianae religionis, an verum vel falsum sit, quod
tanti vii refutatione narratur, dicendum quan-
 diligenter erit.

Ac primum quidem ab omni impotura suspicione
virum fanchillum immunem reddimus, nihilque ab
ipso commentarium esse fuisse, vel excoxitatum; con-
stante affirmus: sed quod ipse vnde factum accepit ac
credidit, hoc ipsum quoniam audire, scriptus suis bona
fide mandamus.

At in his, quae ad rerum gestarum veritatem spe-
stant, quam frequenter accidat falli etiam prudentissi-
mos, non in antiquis tantummodo, sed & in his,
que facta dicuntur in codem loco, quo ipsi sunt, &
quo vivunt tempore, cum vobis doceat, pluribus demon-
strare, superius canem esse purum. Ob idque nihil
est, ut quantatis fuit sanctitas sine doctrina cu-
juslibet

c Greg. L. 6.
ep. 13. M. 13

Flos. 12.

XXXIX:

S. IOAN.
DAMASC.
DE ANIMA
TRAIANI
LIBERATA
ASSERTIO.
g. Damasc.
in orat. de
fidei defens.

XL.
VIRE AV-
CITORIAS
NON PRÆ-
VICITAT
VERITATI

iuslibet extogatina vini, quod non factum sic vim quam
vit faciunt alterentis, ipsi veritatem prædicendum possit in-
fere; cum in his, qui sunt facti, non dogmatis, potuerit
quisque sancti filius atque doctissimus, indeque Ortho-
doxæ professor atque defensor aliquando falli. Sitin ex-
emplum, quod qui maior est Damasceno theologus, ita san-
tissimæ dictio, celebrissimus sanctitate atque do-
ctrina Gregorius Nazianzenus in ea oratione quam de
S. Cypriano ad populum habuit, manifestissimum apud
etiam cognoscitur, cum duos in unum Cyprianos con-
flat, Antiochenum, atque Carthaginem, quos confar-
tuus ducit, inter seque distinctos. Num ergo regem-
nent, a superexcellens vnde comparata cum latuque
in vitro tanto efficie paret, ut quod mendacium eis, ve-
ritas sit, et quod perinde ac verum ab eo falso affectum
est, recipiat ab omnibus? Minime gentium, dices, re-
ciendum penitus affectus, quod contrarium historicæ
veritati quoque allatum firmatur que ut verum fuerit.
Ita quidem iure, omnemque prudentes hoc ipsum dicunt,
ac hinciter profitebantur.

XLI. Capitulo igitur praedicti inferat veritati vii pre-
rogativa, ut indiculum tanquam diutium orationum que-
quid ab eo dictum fuerit circa fandæ Ecclesiastica do-
gmatum, ut verum ac cipendum sit patere, quod, ut dicta
primum à Iohanne Damasceno liberata Gregorio pre-
cibus Traiani anima ab inferis, que in medium sunt allata,
examminemus. Sufficere quidem potius silentia mendacio-
rum arguendum, que de historia nulla veritas suffulsa
anobis superius sunt demonstrata. Sed quoniam (vra-
dictis) Oenians, & Occidens, atque uniuersitas orbis ei ge-
stis testis adducuntur; hoc ipsum genitum utram nobis
repetimus.

Accidere solet interdum, ut aliquid vulgo allatum,
qui certos velit examinare testes, an verum sit, nemine-
id serio refutant inueniunt, itaque ut quod ab omnibus
dici aequaliter, affectus à nemine, rumor que ille euangelicas
in auras: quod plane in hac causa, de qua agitur, faciun-
terimus. Com enim post obitum sancti Gregorii, ab levibus
annis centum & amplius quod excurrunt, id de eo reperi-
tur ipse Damascenus esse refutatus: Iohannes diaconus, qui
sub Iohanne Octavo trecentis ferme post annis ab ipso Grego-
rio vixit, ac scriptis in Virbe vitam ipsius, ubi ad locum
hunc deuenit, ut narraret rem adeo celebrem, scripto que
firmatam, configuratamque certe resibus posteriori eam
relinqueret: hancil glane eis vifis in fabbris, dum nihil
habuit, quod ad rem taliandam ex Archino Romano posse-
ret, vel ex aliis Italiz locis, aut Galliarum, Hispaniarum
ve, aut aliarum proximiarum Ecclesias adducere posset;
sed magnitudinem pôr fuit ad diuinos penitus toto orbe Britan-
tanos, ex Angliana, inquit, Ecclesia accersere testes.
Vides igitur hyperboleum illam de Occidentis & Orientis
testificatione, ceu bullam leuem inflatam vento, sui
inflammatu dñi optum evanuisse.

XLII. Quid igitur de te tamen idem scrutatus Iohannes dia-
conus in medium dubitat, atque, cum ait: Legitur etiam pene
eisdem Anglorum Ecclesiæ, quod Gregorius per formam Traiani
(quod nesciunt quidam platererrim ad ipsam rem videntur) procedens
indicus eius, quod viduam confolatissima fuerat, recordatus, &c. infert
vero post narratas dictam historiam, eam planè fide
dubiam tradit, cum subdit: Sed cum de superioribus mirari
Romaniorum sit nemo, qui dubitet; de hoc quod apud Saxonem legi-
tur, bonus preciosus Traianus animatus ab inferis cruciatibus libera-
tam, ob id vel maxime dubitare videtur, quod sanctus doctor nequa-
quam presumere pro Pagano prorsus orare, qui quartu Dialogo
suum libro docuit tandem canere eis, cur non oretur à
sanctis in futuro indicio pro peccatoribus aeterno igne damnati, que
nunc etiam canunt, ut non erint sancti homines pro hominibus
infidelibus impingu defundi, hæc de ratione allata cum non
reciperetur, sed maxime dubitaretur de historie ver-
itate.

Quibus satis facere ipse cupiens, addit ista: Non adver-
tent, quia non legitur pro Traiano Gregorius exortare, sed tam
ne flueisse, sic enim cum non orauerit, Gregorius plangenda potuit

exaudiri, sicut cum Moyse b delendo raccere, potuit clamare
deinde, &c.

Sed infusa defensio, cum & mendacium contradic-
tusculatur, allato exemplo de Moyse, quod tacitum es-
cuerit, & non orauerit: cum eti non verbi excellere,
mente tamen orare, & ad Deum precientior modo orare
do clamare; omnium eadem in laetorum Parum senti-
tenta. Sed & Iohannes ita defensio destruit ipsam, que
ad Iohanne Damasceno narratur, hisciam; cum ab eo
fatis expellit d: ut orare Gregorius, a Deo quæ reprehensio
habet, ac monitus, ut amplius id præconiceret. Hinc
videtas ipsam loquaciam discouit ut minime voluntate
Damascenum, quod ex eius sententiæ Gregorius video
poterit prædicari, dum que docuerat, idem videlicet
contrario factio de luxurie, secundum Paulus sententiam
et quæ de fructu, utrumque pars ambo præconierat utrumque
Ritum vero ad probationem facti, quod dicens quod
que Scriptura reprobare sentire, addit Iohannes Da-
mascus Traiani animam ita fuisse a patre infermibilia-
tum, ut tamen haud fuerit in celum assumpta, hec
in his multorum labotans, ut dubium quod affectus fiduciæ
quaque modo fieri possit demonstret. Quis si de
gesta fortiora nunciū testimonia potuerit, minime
quidem prætermisserit affectus, dum laborem modico
nullo fundamento subiuxit, ut potuit, studiis suffi-
ciere.

Sed multo gaudiis erraturum Graci, quinnulla veritas
facta diffusio neadeo plenam fiduciæ his adhibuit, vis
ipsorum Euchologio, capite nonaginto febro, emulso
dico pro defunctis preces habentur: Quoniamque Testi-
num per intensam servitiam Gregorius Dialogi intercessio
solus: exaudi etiam nos te orantes non pro isolacione, ut
pro fidelis seruo tuo, qui te proper amiculatorem ad manus
preservant, ita Graci. At Gregorius Dialogum ita
non nominatum ab ipsis Primum, sed secundum Gor-
gionum, ut situ loco diceret. Verum quod ad processio-
nem: Romana Ecclesia, quæ non circumscribit omni-
vento doctrinæ, nec vniuersi, vel alterius leui affectus
moderetur, sed Itans suprafirmans peram, quæ vera or-
tague tradita nouit, arge fecuta foliadae contulit,
ipia recipit atque fecatur, procul ab eiusmodi genere
precium semper abhorruit. Praeterea quidem etiam
quid sancta Romana renetur Ecclesia, cuius Ponit
ea actio prædicare, quidque ipsa renaret, Gor-
gios quam diligentissime explorare, simili & confiden-
do require, utique denum eius exempla fecerit. Sed ut
ab illi diuini sunt schismata, in quæ non sunt mai-
prolapsi?

His igitur duobus primariis anctiboris, altero Gra-
co, Latino altero, confitatis, qui eismodi communis
nihilominus fecisti sunt receptores, delinquent
nullo stantem fundamento strucruram absque tempera-
mento, alii alia addiderunt pro mensura arbitrio. Nam
ex ipsis diverunt ali: Traianus ad vitam reuocans
sancto Gregorio, & baptizatum, misericordia vita
eternam abiisse in celum: Alii, non reuegili corpus, sed
clanculo animam à Gregorio baptizaram: ali, nequa-
quam ab inferis liberatam, sed penis (vt dicunt)
alleuati: acque ita fabulas addidere, vridicu-
lum etiam illud demum fit superadditum de Traianu
anno cum viuenda adhuc lingua reperio, qui ipsa itum
inferis deplorans, ad communicationem sanctam Grego-
rium commouere, & ad preces propio ad Deum invi-
tandas.

Sediam facessant haec ludica, risu porus despicendi
quæ disputatio feria confundenda. Cum enim in eo
argumento versemur, quo diuine Scriptura ut infer-
turi non tanente non audiende sunt anties fabuli, sed ut
si solidæ, firmæ & veritate confidantia vide-
bent, eadem nonnisi cognita prius arceo difcul-
tusque examinata, & centes ad Lydum admota lo-
quendam, vix audienda essent, probanda omnino nequa-
quam. At quid præterea? Addicunt in medium excep-
tione, ut etiam in Brigida sine Brigida, quod (ut auctor) habent que-

INCOCNI-
TALATI-
NIS HI-
STORIA.

XLII.
a Ioh. dicit.
in v. 5.
Greg. l. 1.
c. 44.
Ex AN-
GLIA QD
ACCEPTUM

multo certe etiam nonum, certe decimo tertio, cum a
gradus elemosynis & orationibus pro animabus Fide
lium dñm bonum, aliamq[ue] infirmitate, diuina sententia
in exemplisque à Christo sancti Gregorii
fidelium indecum, cum ipse huius precibus animam Ia
panorum exinde in latitudinem gradum eruerit. Rurum
veri habebit quod, quod sancta Mathildis nomine li
mogno vobis in se reuelacionum scriptum legitur
cum sente de animabus Santorum, Salomonis, Ong
tis, sive Trajanis, cum eruditissimis retulamus ponimus
nihil Deum deinceps occulta prodeat & ducens ex causis
causatis, & cum ad faciem anima Trajanum ventum est
Quod facio, inquit, multa distat de anima Trajanis
ad nos, sed, ut dicitur, et hoc magis cogitat:
anima nostra, cum facies, et tu sentias, sicut tu
accidit, et quod facies, et tu sentias, sicut tu
accidit, et tu sentias, sicut tu accidit, et tu sentias,
Atrox in omnibus ita non
procuras alios, sed humanus laboraris, inter le
nam repugnans.

Venerabilis vir parvus fandas ipsas se coler, sed
dilectionem ab aliis fadas, vel potius ipsi ad scriptis ea
causa recipio, quod Ecclesia recipit, quam sumus non
venit probare, que sunt inter se adeo pugnantia,
quod mutuam esse contraria, nolite Deum de anima
Tiranum certe aliquod feci, & voluntate ita plane.
Quomodo
etiam Domi[ni] fanta Brigita, quam manife
statio nuncidit, preciosus sancti Gregorii Trajanus ani
mam dilectam, Mathildis vero item dimitissim tradidit
sumus, nolle Deum vt sciant homines de anima Tra
janus quidcumque Nonne repugnat inter se, reuelacionum
scriptio tanta, Trajanus animam libaram, & manife
stans Mathildis non esse voluntatis Dei, vt sciant hoc ho
cum non quidam.

videlicet colligunt ex Mathildis scriptis posse, liberali
tatem Trajanum libetacum. Tunc quod de
bet impetrari in codice conseruato verbum contra
malitiam transuersam, nempe: Nolo, vel sciant homines
et quod causam eis. Hominibus ostendo, q[ui]nd id.

Sed & exortatione tamenque infelicitate sunt, qui nomi
ne Iohannis & Petri Diaconorum S. Gregorii in medium
affutant ex codice Vaticano scripta, que ob id recipie
ntur simplices putent, tanquam divinum oraculum: quasi
non omnis copia bibliotheca referat similitudinem fa
mulae misericordie in mare ex omni genere p[re]dictum congregan
tis, bonos & malos. Omnes libros, probatos & impre
batos, viles & inane simul amplexans, illos vt sequatur,
restituit vero illos. Sed audi, quod ibi plure tertio, nu
mero certe quinque gemitu rectio, in codice Dia
conorum sancti Gregorii ad finem eius apposita sunt, velut
additamentum:

Ama secundum certificatum dini Gregorii Pap. et collecta Cardina
lium & Episcoporum & ceterorum Romanae Ecclesie missi in dñe
Clariorum, Eccliam suam, quattuor honorum sancti Andrei A
polistoli Clavis Sacrae, antea scripta, in qua etiam religiosu[m] rudi
menta & fundata in corporis incrementa, eo quo dicitur, prout e
ius anima defecit ab eo, conferunt bonum, quam & plenaria dona
uit, & primaria Apostolica premununt. Canticum vero perla
tum, festis ultra terram genitam, & Domino humiliis supplicatione pra
berunt, prece sudit ad Dominum, dicunt: Domine iesu Christe fili
Dei vni, qui dixisti Apostolus tuus, & per Apostolos vineris fulle
bus Christi: Quoniamque petieritis Patrem in nomine meo, da
bitur vobis petre ab omnipotenti te misericordiis, quatenus quicunque
deinceps in hunc Ecclesie circuitu se delegaverit, felicitate
modestam reuerit. Clarissimum, in perpetuum vobis incendii mani
pundum, felicitatem ad eternam gaudia forfandans. Oratione ve
ro complete, apparent ex Angelis Domini dictis: Gregori, exaudita
est oratione secunda quod a Domine postulasti. Sed quia hoc pos
terum remansisti, nihilominus & quia pro anima Trajanus impera
toris et in seculo orientis in eis auxiliis, sicut et in hoc seculo a cor
ali quam patet in scripto fore munera laborandis, quia si duo
loci a Domino non perficiuntur, liberatus procul dubio fuisse. Et certe sic
ut cœli quoniam vera sunt aquae perspecta de exaudita oratione an
nuntiat, et etiam inserviantur non levante, et si nequaquam ex
tari communio non emittitur. In longe, continuo dolore, conti
nuitque sobrium licet lenti rigore ad vitam extenua laboravit. Hoc
autem etiamcum & diuina revelationem B. Gregorius poli
videlicet Petrus dicens, & Iohannes discendo, patet factum: quas ad scien
tiam poliorum nos scilicet doxiam efficiemus invenimus, hec va
num impotem.

Sed vere mendacium operatus est stylus mendax scribarum.
ita nunc dixerim cum Hieremias 8. Non ista Petrus arque
Iohannes sancti Gregorii Pap. diaconi dixerunt, vel scri
pserunt, necne illius tempore scripserunt illa, est probatur,
sed longe posterioris scilicet: non enim in vnu hoc tempore
pote fuit Romane Ecclesie, vt lancetus nominaretur. Di
cunt, vel ante Episcopos ponentes Cardinales, vt factum
huius exordio scriptum, intelligis. Que & inconfu
tabile.

per patrem agitur mendaci, dum langore stomachi
injicteret obitum & que laboris S. Gregorii mendax
auctos affirmat: nam ex ipsius Gregorii epistolis plurimis
(ut vidimus) in locis mendacium detectum, dum quo ve-
xareetur inquit morbo, septimum ipse queritur. Stomachus
infelix longe ante Pontificatum ipsum vexans: sed
nec quidem a secundo Pontificatus anno iugis capitur vix,
ad obitum morbo gravari, at longe postea, ut suo loco
superioris demonstratum est.

LII. Considerandum præterea, quantum fieri tanta indig-
natio doctores, quæ affectuer, facta petito, ut omnes diligentes
sepulturam in circuitu eius Ecclesiæ dummodo fuerit fi-
de Christianæ, non sit perpetui inferni flammis man-
cipandus, sed ad æternæ vite & gloria sublimandus. Nam
primum, quod ad locum spectat: nomine semper mortis
fuit in Ecclesiæ Dei, ut certis conferatur limitibus e-
part aliquia Ecclesiæ cœmunitati? Quomodo ergo dic-
tur: In hunc Ecclesiæ effectu ita quod de legit sepulchro?
Vbi aliquando eius forma inveniatur etiæ cœmunitati, illius
præterea Ecclesiæ, que habet sibi in heret monasteriis
Ricualis plane omnes vescere sibi repugnant &
contradicunt:

LIII. Sed & quid tam alienum à sancto Gregorio, quam ab
ipso peccatum dicere, ut Christiana fide quis imbutus, ex
loci sepulchri electione tantum, liber sit a penitentia infirmi
& certus æternæ glorie paradisi? Confitantur ista com-
illæ, quæ ab ipso Gregorio reportantur esse conscripta his
omnino contraria, nempe procul abesse, ut Christianus
homo, quem criminalis culpa se querat, loco posse facio-
nari. Vbi enim Dialogorum quarto volumine agit
de Valentini corporeal Ecclesia post mortem protegendo,
huc in fine habet a:

a. Gre. dial.
lib. 4. c. 53.

b. Ibid. II. 4.
c. lib. 9. c. 54.

c. Gre. dial.
lib. 9. c. 51.

Ex quo Petre collige, quia hic, quos peccata grava derrimunt,
si in loco sepulcri faciant resitat, ut etiam si se propter
malitias: quatenus eos faciat loca non libera, sed etiam cum a re-
mertatis accessu, hæc ibi. Erin fine sequentis capitis b: Quid
igitur loca facia sepulchri profuit, quando sit, qui indigne sunt ad in-
dem sacri loci diuinam protectionem? illa vbi agit de in locis
corpore in Ecclesia sepulcro, ac postea non invenio. Et
dum superius in codem argumentum vestitur, agens de
femina fanaticalium sepulchri incensa reperit, ad finem
hac eait c: Quod ex te scripte datur inter illi, quia hic quibus pecca-
ta dimissi non fuerint, ad extirandum inveniunt facia loca post mortem
non valent adiutori. hac sunt germana scripta Gregorii,
eadem ut admodum fuit terrena incensans: quibus
exploitio impotens commento. Sexus filii alia cuius clara,
quæ his adiutori noscuntur, eoque magis, quod ista fer-
pit Gregorius anno quarto vel Pontificatus (eo enim an-
no ipsum scripsisse libros Dialogorum, ex iis que suo lo-
co superius dicta sunt, fatus superque exploratum habe-
tur) ex vero de fatione corum, qui se cœlentur in cir-
culo eius Ecclesiæ, anno secundo cœlentur. Pontificatus
accidisse ab impostore finguntur, ut plane conficiantur,
si talia prece cœlentur, quibus affectuer ratione loci facient
sepulturam delicti libertas, aliquem à gehenna, & fieri
comptem paradisi; contra hanc ipsa fuit scriptis totis
repetitus Gregorius ipsum pugnare, destruxisseque per
nitio omnino de loco lacer fiduciam, si vita bene in life
merita non diluit. Ferantur alia Gregorio vel in-
stituta, vel acta, quæ recentiores scriptores congelesterunt:
quæ cum antiquorum careant auctoritas, libertus pre-
termittimus: disquisimus enim aquæ examinamus, &
non absque delectu confutacionis historias, ut quæcum-
que à recentioribus scripta reperimus, abque maiorum
testificatione vera putemus.

His igitur iam purgata quisquilius, electi que fordi-
bus, quibus sub specie quadam pietatis Dei Ecclesia ab
impostoribus videbatur a perfida, cum iam dictis factis
Magno Gregorii omni ex parte, exploitis nagi, sit bene
confutum, diutius, quam parcer, in his immorari, que
annus huius sunt reliqua videcamus.

LIV. Vbi itaque post Gregorii Papæ obitum sedes vacantes
mens quinque ac dies decem & nouem, ipsi Calendis Septembribus (ut Anastasius habet) communis consensu e-

ligitur Sabini annis, id quidem tam Latinis, quam Graeci
names & que confundunt: ex quibus redargunt Niephelio
num & Callitum, & dum post sanctum Gregorium tam
dicit quidam Innocentius eius frater, non aliud
probus penitus inauditus. Post Sabini annis intercalat
et, qui discoursus canit, ab eodem tanto Gregorio
misericordia (ut vidimus) Constantinopolim Apocorinum
quo tenetos sufficiens in locum eius Amalocum sed
defuncto subrogatus est, Phocæ circa Imperatorum
anno superiori Bonifacius eque diaconus. Hui Sabini
nus natione Tauricus, pars Volatene annis, ex patre nomi-
ne Bono. Ceterum non carnis Sabini annis electio
multa, indicat successoris. Constitutum ab ipso de
electione Summi Pontificis editum, de quo suo loco de-
cens.

Quod autem fab hoc eodem Redemptoris anni
et recente fanti Augustini in Anglia Episcopio concur-
rit opportune telogia confidem. Augustinus, qui nulla
certior nota tradita reperiuntur, sunt ante eius obitum
referenda, atque in primis recente Synode, quæ idem
Metropolitanus habuit cum Episcopis annique do-
ctorum Ecclesie, iam multo tempore a communione Ca-
tholicæ Ecclesie dico schismate ante dimicavit. Narratur
in eis acta, ut exactissima Beda his verbis: Inter
flam aditorum vias Ediberthæ Regæ, concurrit ad finem
quoniam Episcopos, sine doctrina maxime & precium Eritonum
ante, mense Iulij usque hodie lingua Anglorum Augustinus
est, rebus Augustini, in confusis Veneriorum & Ordinatione
zoman appellatur. Capitulo in fratre eius administratore statu, et
pace Catholicæ secum habita, communem en angelico Gethse-
mane domino labore in suscepit. Non enim Peccatum Domini
cum suo tempore, sed a decima quarta usque ad viginti annos
observabat, que computatio aegrotum, quatuor anniversaria
contingit. Sed & alia plurima multa Ecclesiæ contraria
erant. Qui con longa disputatione habuit, neque pro-
tulamenta, neque increpatione Augustinus de veritate etiam
suum prædictum voluntate, sed sua sponte et adhuc ratiōne, quae
erbeni plus in Christo concordavit Ecclesiæ, præferunt. Unde
Augustinus hunc laboris a longe certitudinem suum fecit, et
Obsecratus Deum, qui habuit facit voluntatem in deo patre
et in se nobis infinita caritatis signum donum, que sequitur
ad quod sit virus ad incepit regni illius preparandam, ad
ducatur aliquis eger, & per eum preces fuerit oratio, in
sua fides & operato Deo denuo atque omnibus coquenda solu-
tur.

Quod cum adhuc sibi iniiciat licet concedenter, alia aliquantum
de genere Anglorum oculorum luce peccatum, qui cum oblati
tum sacerdotibus, nihil curat, ut in carnibus corporis
periret: tandem Augustinus infra necessitatibus consolans
eum genua sua ad Patrem dominum nostrum Iesum Christum, depres-
sum caco, quæm amans, trahit, & per illicet amans
mam bovinum corporalem in plurimorum corde dolo seditione
gratia lucem accedit. Nec more illuminantem eum, ac non
lucis luci præce obnubilat predicatoris Augustinus. Tunc hinc
confiterunt quidam intellectu se, verum esse ratiōne, quæ
predicaret Augustinus, se non posse adhuc suorum cœntum ad
centia prius audiret, ut illius preparandam, ad
ducat aliquis eger, & per eum preces fuerit oratio, in
sua fides & operato Deo denuo atque omnibus coquenda solu-
tur.

Quod eam et latentes, reverentur, ut peribunt: sicut Romani
scriptor, & plures viri doctissimi, etiam de belloq[ue] ura
monstrosos, quæd ueracis lingua Anglorum Bawenay, et
corporale Dicogh Alba, et fungi narratur. Qui ad prædictum
Confutatum, reverentur primo ad quandam ritum (nam et p[ro]p[ter]e
dicitur ita quidem ab ipso credidimus) qui apud grecos
ritatice dixerit solebat vita inconfundibilis, ac alii perennem Rega-
fum sibi deferre traditionis debent? Quo respondit: Nihil
Dicitur, communis illud. Dixerunt: Et unde hoc perennem præ-
dictum? At illi Dominus inquit, ac: Tollete ergo uerum uocem ipsius, &
affite a me quia uerum sum & humilius corde. Sit ergo Augustinus
et humilis corde, credidile est, quia meus Christus Co-
p[er]t, & vobis portandum efficit. Si uero membra Christi Co-
p[er]t, confitit quia non est de Deo, neque rebus suis coram uocem
Qui ruerit auctor, Et unde vel hoc dico, caro uocem, præ-
dictum, ut in exteriori cuius fuit ad locum S. Pauli ad Romanos: & for-

*la propinquum assererunt, scientes, quia famulus Gerasim
et alios ex eis audiret.*

Falito fane, lignum dignoscendi humilitate decti
prophetarum, & plane Apostolicis dictis omnibus
consecutus. Sententia liquidem est sancti Iohannis Apo-
stoli, nullo dignosando honore, vel officio humanitatis
eiusmodi homines ab Ecclesia Catholica diuiniſos, ita
dicuntur: *Sic quis renat ad vas, & hanc doctrinam non affer,*
nece respice eum si latens, ne tunc ei discerni, cum vide-
liter humiliter homines sunt peritantes, quales existi-
muntur ponetis hoc Augustinus, quos sepe admittimus
nolla beatissimi Apostolice Sedis ad eboracum, cuius conde-
nuntur exemplo, cum quod ipsum libetiam obserua-
tum, illi permitte amico facere renuntiari, dum nec adeo
parenti eius distinxus signo penitus sequentibus: ad-
temqueque purum contendentes gratia, non conser-

lata; qui tenera ut Pharisaei Dominum; ut ipsum eo si-
gno tenentes, veterant. Sed propterea illis: *Sin autem res
presentes, non erat tempore ullorum rosiere;* cum *nam numeri
plures;* et *qui dormire a reo;* O malum confitimus: Sper-
nemus enim inde *ludex* in reis vocatis causam dicere, si a Indi-
cando obsequio officia non colantur; Vbi senten-
tia *Agrediuntur discipuli;* *Odebet pro episcopo refutarius tractum d' scolastico
et dominicano;* et, fedentibus, *phantasma factu super
etiam dominum Mayam obcedendum est;* *phantasma;*
Sed contra reliqua et rerum gelata ut Bedan in huc modum:
Estimare, ut sexta; *Estimatum enim ut, per remedium illius,* fe-

et, ut se videt, eascumque est, ut remonstrare illi, je-
niti expulso in sua. Quod illi ridentes, non tu trans con-
tra, sive reuocante superbia, credo, que dicebat, con-
sum laboriosa. Diebat autem eis quod in multis ques-
tioneis iustitiae, rursum vunerata Ecclesia contraria
era. Et tenet se in tribus, ubi multi obseruare vult, ut
falsa praecepta aduersari, Ut transfiguratio baptizata, qui Deo
misera, uite mortali Romane familia & Apostolica Eccle-
si amplata, ut genit Anglorum una nobiscum praedictis ver-
bi domini causa, que agit, quamvis meritis non habuimus
utriusque auctoritate dubitare. At nihil horum se fa-
cunt, neque illam per Archipiscopos habentes efferentialem
animis ad manuam: Quia si modo nolde agnoscere nolunt,
nam nqua si sed fideliter exprimitur, nam non pro nihil conte-
nunt. Quis vir Deum Anglosum ferat nominis praedictis
et quidnam eis praecepta accepte necesse est, bellum ad hosti-
um apud eis si batent Anglorum uoluntiam ruit re-
uocatores, per horum manus rituumque effigie mortis pug-
ant. Quodlibet enim, et praedictarum, siu agente uulco pe-
nitus, sonuon per hoc iufe, quod de discens, Anglorum
ut iurisdictio, collecto grande exeretur, ad cunctos
legem, magna Anglorum Leges, a Britonibus antea
nomo Celsus appellata, maximum genit perfusa stragam
tum. Canisse belum aduersari videtur, facie doctis ostendam, qui ad
remunitionem Deum pro nomine Sua agente consenserunt, con-
sum in auctoritate huius consenserunt, fraterbat, qui esset hic, quadre
vices de auctoritate: Erant autem plurimi eorum de nosua
proletariis, ut quo cunctis ferunt suis multis nominibus
nominis, ut in ipsa portione est iam proprieitate sibi Reclamorum
meritorum causam, nulla horum partio minus, quam trecent
in omnibus, non minus deinde.

*Baron ergo plurimi ad memoriam dicimus : peritela remissa
rata, cum illa erat causa conuenienter, belantes defenden-
tibus nos invadentes, qui ei intercessos precebus a heros-
tis gloria procerus. Quorum easam aduentum canu intelle-
ximus, et hoc subdolus, atque Ego si adfudicatus non ad Denim suum
damus, praeterea est ipsi, quinque armis non feramus : contra nos
impugnare, quod adhuc nos impugnacionis persequuntur. Itaque
in nos pressus arma recte iubet, & sic carceres respende militare
opus non sine ingre exortus in damnum deluler. Extinctis in
ipsa populi fratre de his, qui ad gloriamdum venierunt, peros cor-
poreos dentes, & solens quinqueginta fuga effugios
invadere ad primorum bohemiadum canu sua terga ver-
na, ut quis defontere deservat, meritis ac nudiis ferentibus
glaudientur. Secum complectimur et prelatura sancti Pontificis
reipublica, quamvis quo uno multo ante tempore ad calixta re-
stituta et eius temporalia interitus vistionem sencirem per-*

*fidi, quod oblati sibi perpetuo salutis confortia sperare an. In ceteris de his Beda: quibus plane cum videtis B. itinorum Episcoporum, eoutendimque schismatricorum animam re- fractariorum ab unitate Catholice Ecclesie penitus refi- lientem: fatis alioqui potes, lector, causam, eur eorum patiam, ipsam Britanniam insulam Deus tradidit bar- baris commandata: ut acciderit eis secundum illud Eu- angelicum d: *Afferentes a vobis regnum Dei, & dabitis genti- tioneis regnum eum.* Ita plena iusticia Domini iustificata in excepita, et qui refugit sinum maris, incidat in exta- neos, eodemque hostes, vindices seculis a Deo immis- pos, quod & in aliis gentes ab Apostolica precedentibus Ecclesia fieri conseruit, plamido exempla. Quid vero praetece hoc anno ab ipso Augustino ante obitum, gestum si de librogatione & creatione nouorum Pon- tiicium, pergit Beda referre.*

Hoc codem namque anno in Anglia idem Augustinus ob propaginem Christiani religionis creauit epis. opus, Mellitum, atque Iustum. Porro tunc gelatum ita Beda enarrat: *Anno Domini incarnationis sexcentesimo anno Augustinus Britanniam a Regno providuisse duos Episcopos, Mellitum videlicet, & Agilium. Mellitum quidem ad praedicandum praeuenit Orientalium Saxonum, qui Thanes suos deruntur a Cantio: & ipsi Orientali mari contigit, quoniam metropolis Londonia cunctis est super ripam prefatis facinmis posita. & ipsa multorum empatorum populorum terra marique rumentum. In quo velud certe tunc regnorum Sacerdos non Ediberthi ex foro Recularerant, quoniam sub potestate possumus eiusdem Ediberthi, quoniam (ut supra dictum est) vij anno ad territorium Haemorum flumine Anglorum genibus imperabat. Vbi vero & hac prouincia verbum veritatis, predicatoris Mellito, accipit, fecit Rex Ediberthius in civitate Londonia Ecclesiam sancti Pauli Apolostoli, in qua locum sedis Episcopalis & episcopatus successore eis habebant. Insam vero in iuxta Cantio Argentino ordinamus Episcopum in civitate Dorenum, quem geni Anglorum a primario quesuimus titulus, qui dicitur Ror. Angler, cognovimus. Distat autem a Dorenum miliis per sepius ferme riguitus quatuor ad Occidentem in qua Rex Ediberthius Ecclesiam beat. Andreae Apolostoli. Quatenus Episcopatus virginitate hanc Ecclesiam dona multa fecit & Dorenum rurificauit, sed & territoria per sepius in pectora continxit, qui erant cum Episcopis adiecerat.*

Defensio est autem Deo dilectissime Patre Augustinus, & possum corpus eius fieri iuxta Ecclesiam beatorum apostolorum Petri & Pauli, causa supremissimam, quia ex medico fuerat perfida, & neclaudata, nos vero ut dedecatissemus, intro illatum, in portis ultra Aquilonis decenter sepulturem est, in qua etiam conuentum Archipiscoporum omnium sancti corpora ruminata, et exter duorum tantummodo, id est, Theodori & Bertholdi, per eorum corpora in ipsa Ecclesia posita sunt, ex quad prelatorum participes a capite regnauerunt. Hoc hoc in medio suscepimus in honorem beati Gregorii Papae dedicatissemus, in quipper omne abutum a presbitero locis illis Agendae coram solemnibus celebrantur. Scriptum vero est in tunica eiusdem Augustini episcopi tum mortuus:

HIC REQVISIT DOMINVS AVGSTINV S DOR
VERNENSIS ARCHIEPISCOPVS PRIMVS. QVI OLIM
IV B. GREGORIO ROMANÆ VRBIS PONTIFICE
DIRECTVS, ET A DEO OPERATIONE MIRACULORVM
VEFLVTS, ET EDILETRVM REGEM AC GENTEM
LILIV AS IDOLORM CULTV AD TIDEM CHRISTI
SERDVXIT, ET COMPLETUS IN PACE DIERVS OFFICII
VI DEFUNCTVS EST SEPTIMO CALENDAS IUNIAS
ODEN REGE REGONANTE, pergit VICO Beduf.

d Matt. xl.

LXI.

c. Redabrig.
Angl. lit. 2.
c. 3.

LXII.

Beda li. 3.
4.
XIII.
E L A V
ENTIT
V C C E S O
IS AVGV
TINI EPI
COPATV.

a Beda de
reb. 509.
arg. lib. 5.
c. 4.

LXIV.
FIDEI PRO
PAGATIO
PER LAN
RANTIVM.

LXV.
SCHISMA
TICÆ DRO
PINNIT.

b Hierem. 3.

c L. Reg. 3.

* Domini.

5. 1. 1.

5. 1. 2.

5. 1. 3.

5. 1. 4.

5. 1. 5.

5. 1. 6.

5. 1. 7.

5. 1. 8.

5. 1. 9.

5. 1. 10.

5. 1. 11.

5. 1. 12.

5. 1. 13.

5. 1. 14.

5. 1. 15.

5. 1. 16.

5. 1. 17.

5. 1. 18.

5. 1. 19.

5. 1. 20.

5. 1. 21.

5. 1. 22.

5. 1. 23.

5. 1. 24.

5. 1. 25.

5. 1. 26.

5. 1. 27.

5. 1. 28.

5. 1. 29.

5. 1. 30.

5. 1. 31.

5. 1. 32.

5. 1. 33.

5. 1. 34.

5. 1. 35.

5. 1. 36.

5. 1. 37.

5. 1. 38.

5. 1. 39.

5. 1. 40.

5. 1. 41.

5. 1. 42.

5. 1. 43.

5. 1. 44.

5. 1. 45.

5. 1. 46.

5. 1. 47.

5. 1. 48.

5. 1. 49.

5. 1. 50.

5. 1. 51.

5. 1. 52.

5. 1. 53.

5. 1. 54.

5. 1. 55.

5. 1. 56.

5. 1. 57.

5. 1. 58.

5. 1. 59.

5. 1. 60.

5. 1. 61.

5. 1. 62.

5. 1. 63.

5. 1. 64.

5. 1. 65.

5. 1. 66.

5. 1. 67.

5. 1. 68.

5. 1. 69.

5. 1. 70.

5. 1. 71.

5. 1. 72.

5. 1. 73.

5. 1. 74.

5. 1. 75.

5. 1. 76.

5. 1. 77.

5. 1. 78.

5. 1. 79.

5. 1. 80.

5. 1. 81.

5. 1. 82.

5. 1. 83.

5. 1. 84.

5. 1. 85.

5. 1. 86.

5. 1. 87.

5. 1. 88.

5. 1. 89.

5. 1. 90.

5. 1. 91.

5. 1. 92.

5. 1. 93.

5. 1. 94.

5. 1. 95.

5. 1. 96.

5. 1. 97.

5. 1. 98.

5. 1. 99.

5. 1. 100.

5. 1. 101.

5. 1. 102.

5. 1. 103.

5. 1. 104.

5. 1. 105.

5. 1. 106.

5. 1. 107.

5. 1. 108.

5. 1. 109.

5. 1. 110.

5. 1. 111.

5. 1. 112.

5. 1. 113.

5. 1. 114.

5. 1. 115.

5. 1. 116.

5. 1. 117.

5. 1. 118.

5. 1. 119.

5. 1. 120.

5. 1. 121.

5. 1. 122.

5. 1. 123.

5. 1. 124.

5. 1. 125.

5. 1. 126.

5. 1. 127.

5. 1. 128.

5. 1. 129.

5. 1. 130.

5. 1. 131.

5. 1. 132.

5. 1. 133.

5. 1. 134.

5. 1. 135.

5. 1. 136.

5. 1. 137.

5. 1. 138.

5. 1. 139.

5. 1. 140.

5. 1. 141.

5. 1. 142.

5. 1. 143.

5. 1. 144.

5. 1. 145.

5. 1. 146.

5. 1. 147.

5. 1. 148.

5. 1. 149.

5. 1. 150.

5. 1. 151.

5. 1. 152.

5. 1. 153.

5. 1. 154.

5. 1. 155.

5. 1. 156.

5. 1. 157.

5. 1. 158.

5. 1. 159.

5. 1. 160.

5. 1. 161.

5. 1. 162.

5. 1. 163.

5. 1. 164.

5. 1. 165.

5. 1. 166.

5. 1. 167.

5. 1. 168.

5. 1. 169.

5. 1. 170.

5. 1. 171.

5. 1. 172.

5. 1. 173.

5. 1. 174.

5. 1. 175.

5. 1. 176.

5. 1. 177.

5. 1. 178.

5. 1. 179.

5. 1. 180.

5. 1. 181.

5. 1. 182.

5. 1. 183.

5. 1. 184.

5. 1. 185.

5. 1. 186.

5. 1. 187.

5. 1. 188.

5. 1. 189.

5. 1. 190.

5. 1. 191.

5. 1. 192.

5. 1. 193.

5. 1. 194.

5. 1. 195.

5. 1. 196.

5. 1. 197.

5. 1. 198.

5. 1. 199.

5. 1. 200.

5. 1. 201.

5. 1. 202.

5. 1. 203.

5. 1. 204.

5. 1. 205.

5. 1. 206.

5. 1. 207.

5. 1. 208.

5. 1. 209.

5. 1. 210.

5. 1. 211.

5. 1. 212.

5. 1. 213.

5. 1. 214.

5. 1. 215.

5. 1. 216.

5. 1. 217.

5. 1. 218.

5. 1. 219.

5. 1. 220.

5. 1. 221.

5. 1. 222.

5. 1. 223.

5. 1. 224.

5. 1. 225.

5. 1. 226.

5. 1. 227.

5. 1. 228.

5. 1. 229.

5. 1. 230.

5. 1. 231.

5. 1. 232.

5. 1. 233.

5. 1. 234.

5. 1. 235.

5. 1. 236.

5. 1. 237.

5. 1. 238.

5. 1. 239.

5. 1. 240.

5. 1. 241.

5. 1. 242.

5. 1. 243

missis, et laevigatis, quod sibi agendum esset, in dabo enim se propter huiusmodum res浆. Reflexione illi Dei iuris: *Abi, niger, filii, in nomine Domini, & suscepimus iter perfice, incolamus enim ad exercitium presentis.* Verum cum in acie stabuissent hostes, & perduimus nos, in magna discrimatione veritas erat. *Sed communio ita Dei, & sancto anno martyri Georgio, ut te à periculo insuperum confundat.* Cum ignis te periculum premat, nemoribus tuis preceps, & Deum te à periculo eripe. Hac & aliud multo tempore congruentia loquutus, benedix ei, atque abiit pone.

Ponunt spem incolamis ad exercitium, ut vir sancti predaret. Campana mala cum Perfilii certamini, infelix petens, neque ipsi in determinate cum viuendo exercit, meminit uerbi fandi viri, cum precione. Deo fuit commendatus, & post in causam ingressus delatus, atque ita pericolo se ponebat: collectique exercitu, in Romanorum loca se conculcit, & al imperatore perirent. Quo quidem in ritore virum fabiū misit, & magna cum fide ad pœnas eius proferat gratias ergo tua, qui se præcū opīis a tanto periculo traxisset, & conservat uita, queas ut vir prediceret, coniungit. Solemne domini die celebrari, & solertia viri sancti benedicti, ad regiam uirum profecti est, & ex eo tempore magna memoriam habuit beatum Theodorum, & sanctam eius munitionem, & prope eum ab Oriente ad regiam uirum sterfecit, ad suam uirum diversitas, multaque munera eius manu facti. Santi Georgi templo & oratori reuropat, huncque deo Elenius. Que autem haec sequuntur, dicentur ambo.

IESV CHRISTI
ANNVS 605.SABINIANI PAP. PHOCÆ IMP.
Annus. Annus 3.

CECIDENTIM V quintus adegit annis octauis In-
dictionis, algore & stellitate, ex qua dira fames est or-
ta, ingredi, & quibuslibet Paulus diaconus: *Fuit, in-
quit, tristitia magna, & mortuus sum vias penit in aspernibus
litteris, ut proscripti redire possem etiamere.* Dicit enim
meus fons, sumptuose patet, quando decadunt tanto dictore
deinde homines portant almonies penuria, scilicet arditas
mali hec Paulus diaconus hoc anno octauis Indictionis
licet penitiam alii ad superiorem referant annum;

autem post hanc post Gregorii obitum, quem an-
no superiens, ut inchoante, defunduntur confitit, eadem
quod collatione huius fuit Indictionis. Subdit idem anachor: *Et
legimus nomen Iulij Adaluidi Agilulphi filius creatus est Lan-
gobardorum barbarorum & innominatum metuere ex custode Aquileien-
si, & propria sede ad Gradus insulam consigilie, plebem suam,
omnemque reliquiam, & sedem sanctissimam Mariæ & Hermagore secundum eandem insulam deluit, adserco non ut sedem, aut
primatum Ecclesie sua fuit, provincie constitueret inibi, sed ut bar-
barorum saltem posset euadere. Quid uocamus annis fæcundissi-
gerens, ab hac luce subtrahit est, regendisque Ecclesiam Proibito
religuit. Iffo quoque defuncto, prefata Ecclesia Aquileiensis fæcundissima
Elias preficitur. Et hoc quoque mortuo, Secundo hunc succedit, re-
gendam insipit Ecclesiam. Defuncto itaque Secundo ordinatur loco
eius locum Patriarcha in Aquileia ex tempore, quo Agilulphus Rex
Langobardorum regnabat in Gradu quoque ordinatus est hereticus
Candidianus.*

Hic attende, lector, quid dum Candidianus hereticus appellatur, quem Romanum, nempe communicantem Romanam Ecclesiam Paulus diaconus nominavit: aperiens cognoscere potes, eius aduersarios fuisse schismatics, qui (ut sepe superius dictum est) hereticos appellare conuerterunt dannantes Triâ illa capitula, qui tenuerunt contentiones Quintæ Synodi, Catholicos erant, reliqui vero, qui his aduersarentur, schismatics: ex quo
rum scriptis haec, quareccata sunt, illata fuere in dicta Acta Synodi Mantuana sicut & reliqua, quae sequuntur, his verbis: *Hic enim Candidianus non per confessum compre-
hensionem Episcoporum, nec in ciuitate Aquileia, sed in dia-
cœnum & plebem Aquileensem Gradus, que est perparua insula,
contra cauenum flatu, & sanctiorum Patrum decreta ordinatus
est. Inter alia probat hoc hunc Aquileiensis Ecclesie locum anti-
stiteri epistola ad Agilulphum Regem dicit, cuius recens inter cate-
ra ad locum talis est.*

Quod autem ueritas dicuntur facta, vbi spatha, vbi clausura
carcerum, vbi flagella sustinuit, vbi longa exilis, crudelissimum
penitentiam dixeruntur: Et miseri suffragani Eccle-
siae nostre, scilicet Episcopi Istriæ cum summa vi & necessitate
ad locum talis est.

EXARCHI
STYDIA
ADVERSUS
SCHISMATI-
COS:

IV.

HISTORIA
DE AQUIL.
ET GRAD.
EPISCOPIS

V.

VI.

K 2

Gradus-